

Pla sectorial d'accessibilitat dels espais museístics de l'Ajuntament de Barcelona

2024-2030

accessibilitat
inclusió
diversitat

Juny, 2024

Institut Municipal
de Persones amb
Discapacitat
Institut de Cultura de
Barcelona

Ajuntament
de Barcelona

**Equip de redacció
del pla:**

Yolanda Anguita
Marifé Calderón
Patricia Puig
Meritxell Tortosa
Joaquim Vicente
Ferran Urgell

**Equip de redacció
de les Solucions Tipus:**

Estela Gómez
Miquel Zuzama

Sumari

---

1 Presentació.....	4
2 Abast	5
3 Antecedents	7
4 Principis.....	9
5 Diagnosi 2019-2020	12
6 Objectius	15
7 Pla d'actuació.....	18
8 Seguiment i avaluació	20
9 Pressupost	22
Annexos.....	24
A1- Resultats de la Diagnosi 2019-2020	24
A2- Metodologia d'elaboració del Pla d'accessibilitat dels espais museístics de l'Ajuntament de Barcelona.....	35
A3- Solucions tipus.....	39
A3a- Solucions tipus: Serveis Higienics.....	39
A3b- Solucions tipus: Taulells d'atenció al públic.....	49
Agraïments	54

---

1 Presentació

Barcelona ha estat sovint pionera en la promoció dels drets i la igualtat de les persones amb discapacitat arreu del món i té la voluntat de continuar sent-ho.

Barcelona és un referent en l'àmbit de l'accessibilitat, essent una de les ciutats més accessibles, i té, a més, un compromís ferm amb l'accessibilitat universal, com a base de la garantia de la igualtat d'oportunitats i de l'exercici ple i efectiu dels drets de tota la ciutadania.

El compromís de l'Ajuntament de Barcelona de treballar pel desenvolupament complet dels drets recollits a la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat aprovada per les Nacions Unides el desembre del 2006 es concreta en el Pla d'accessibilitat universal que inspira les polítiques en què es basa l'Ajuntament de Barcelona, tot incorporant la mirada de la diversitat funcional per fer una ciutat més accessible i inclusiva.

D'altra banda, el Govern municipal de la ciutat va presentar el Pla de drets culturals de Barcelona "Fem cultura!" (2022), un pla pioner al món que inclou nou mesures i cent accions específiques per implementar noves polítiques públiques per reconèixer i situar els drets culturals a l'altura d'altres drets fonamentals. "Fem cultura!" implica les diferents àrees i programes municipals per desenvolupar cent accions amb la col·laboració de les entitats, els equipaments i el teixit cultural i creatiu de la ciutat; en aquest sentit, les millores en l'accessibilitat dels equipaments de titularitat municipal han d'actuar com a exemple i guia.

És, doncs, en el marc del Pla d'accessibilitat universal de Barcelona (2016-2026) i del Pla de drets culturals de Barcelona des d'on impulsem la redacció del Pla sectorial d'accessibilitat universal dels espais museístics municipals de la ciutat. Aquest pla és un pas més en la trajectòria del treball conjunt entre l'Institut de Cultura de Barcelona (ICUB) i l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMPD) per a la millora contínua i integral de les condicions d'accessibilitat dels museus municipals.

---

2 Abast

El present pla sectorial d'accessibilitat concerneix 31 espais museístics de la ciutat de Barcelona, de gestió directa o compartida de l'ICUB – Institut de Cultura de Barcelona.

Entre aquests 31 espais, inclouen museus i arxius (centres patrimonials amb col·lecció pròpia), centres patrimonials sense col·lecció pròpia (Castell de Montjuïc, El Born CCM) i centres d'exposicions (Fabra i Coats: Centre d'Art Contemporani, La Capella, La Virreina Centre de la Imatge). També s'hi inclouen els espais patrimonials vinculats al Museu d'Història de Barcelona (MUHBA), espais que es troben distribuïts a diferents punts de la ciutat, alguns a l'aire lliure, en entorns que, sovint, requereixen una intervenció de millora de l'accessibilitat, o bé integrats en edificis de titularitat i/o ús compartit.

Relació de centres:

1. Arxiu fotogràfic de Barcelona
2. Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona
3. Castell de Montjuïc
4. El Born Centre de Cultura i Memòria
5. Fabra i Coats: Centre d'Art Contemporani
6. La Capella
7. La Virreina Centre de la Imatge
8. Monestir de Santa Maria de Pedralbes
9. Museu de Ciències Naturals de Barcelona
10. Museu de Ciències Naturals de Barcelona - Jardí Botànic
12. Museu del Disseny de Barcelona
13. Museu Etnològic i de Cultures del Món – Seu Montcada
14. Museu Etnològic i de Cultures del Món – Seu Parc Montjuïc

-
15. Museu Frederic Marès
  11. Museu de la Música
  16. Museu Picasso de Barcelona
  17. MUHBA – Museu d’Història de Barcelona. Plaça del Rei
  18. MUHBA – Museu d’Història de Barcelona. Vil·la Joana
  19. MUHBA – Museu d’Història de Barcelona. Oliva Artés
  20. MUHBA – Museu d’Història de Barcelona. Refugi 307
  21. MUHBA – Museu d’Història de Barcelona. Via Sepulcral Romana
  22. MUHBA – Museu d’Història de Barcelona. Park Güell
  23. MUHBA – Museu d’Història de Barcelona. El Call
  24. MUHBA – Museu d’Història de Barcelona. Espai Fabra i Coats
  25. MUHBA – Museu d’Història de Barcelona. Espai Temple d’August
  26. MUHBA – Museu d’Història de Barcelona. Espai Casa de l’Aigua
  27. MUHBA – Museu d’Història de Barcelona. Espai Domus d’Avinyó
  28. MUHBA – Museu d’Història de Barcelona. Espai Domus de Sant Honorat
  29. MUHBA – Museu d’Història de Barcelona. Espai Porta de Mar
  30. MUHBA – Museu d’Història de Barcelona. Espai Santa Caterina
  31. MUHBA – Museu d’Història de Barcelona. Espai Turó de la Rovira

---

3 Antecedents

Aquest pla és el resultat d'un intens procés de treball precedit per diferents actuacions, sempre amb la intenció de garantir la màxima inclusivitat de l'oferta cultural dels museus i la participació de tots els públics. El punt de partida va ser el 2009 amb una primera diagnosi sobre les condicions d'accessibilitat dels centres culturals. Les actuacions més destacades són les següents:

- **Formació i sensibilització** del personal dels museus per al coneixement de les diferents discapacitats i les necessitats que poden tenir les persones amb discapacitat /diversitat funcional i incorporar la perspectiva de l'accessibilitat en totes les accions de planificació i programació.

S'han dut a terme diverses accions formatives, promovent la participació de les persones amb diversitat funcional i les seves organitzacions:

- *Les persones amb diversitat funcional i el dret a la cultura (any 2009)*
- *L'atenció i la comunicació amb les persones amb discapacitat per al personal de sala de museus (2010)*
- *Accessibilitat comunicativa, estratègia i nous públics (2016)*
- En el marc de l'exposició "**Devorar París, Picasso 1900-1907**", l'any 2016 es va realitzar una experiència que combinava, des de l'inici, l'accessibilitat i la museografia. Es va recollir en la publicació **Exposicions accessibles** traduïda al castellà i a l'anglès.

S'ha participat de manera conjunta en diferents espais de difusió del coneixement:

- L'any 2018, ICUB i IMPD coorganitzen al **5è Congrés Internacional d'Educació i Accessibilitat a Museus i Patrimoni**. Edició organitzada pel Museu Marítim de Barcelona, conjuntament amb l'Ajuntament de Barcelona i l'Agència Catalana de Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya, on es va tractar la gestió i la planificació de l'accessibilitat a les institucions i en els centres patrimonials.
- L'ICUB i l'IMPD han participat en congressos com l'AMADIS - Congreso de Accesibilidad a los Medios Audiovisuales para Personas con Discapacidad.
- Participació al Grup de treball **Barrier-free City for All** d'Eurocities.

- **Nous recursos.** El treball de planificació conjunta entre l'IMPD i l'ICUB, ha permès administrar recursos econòmics (taxa turística) per a la millora dels recursos museogràfics i tecnològics dels centres:

- Maquetes a escala, com la de la tomba de la reina Elisenda del Monestir de Pedralbes, les del Jardí Botànic, el Museu del Disseny HUB i el Museu Etnològic, El Born Centre de Cultura i Memòria, el jaciment d'El Born.
- Làmines i productes en relleu.
- Plànols d'orientació en relleu i en braille
- Codis QR (SPQR) per a l'accessibilitat a continguts
- Tecnologia aplicada a l'accessibilitat: dispositius *beacons* de senyal en ona curta per informar i guiar; ús del sistema *wherys* per facilitar la transitabilitat.

- **Assessorament** sobre com implementar l'accessibilitat de manera integral en les noves museografies, especialment en els nous equipaments o noves seus. Com en el cas del Museu de Ciències Naturals (2011), el Museu del Disseny de Barcelona (DHub) i El Born Centre de Cultura i Memòria (2014) o la nova seu del Museu Etnològic i de Cultures del Món (2015).

L'any 2012 es va elaborar l'Informe sobre les actuacions de millora de l'accessibilitat a la comunicació als museus municipals de Barcelona, que amplia el diagnòstic del 2009.

Es publica l'edició d'**Exposicions accessibles. Criteris per eliminar les barreres de la comunicació i facilitar l'accés als continguts**. Ajuntament de Barcelona. Barcelona 2016.

El 2017 es crea la **Taula d'Accessibilitat i Museus** i la figura del referent d'accessibilitat a cada museu municipal.

El 2017, es fa una **nova diagnosi d'accessibilitat dels museus de Barcelona** com a part del Pla d'accessibilitat universal de Barcelona impulsat per l'IMPD, que inclou necessitats, mancances i propostes d'intervenció.

El 2018 es crea un **servei d'assessorament especialitzat en accessibilitat i disseny museogràfic** per atendre i resoldre els dubtes dels centres municipals.

---

4 Principis

Aquest pla es basa en els mateixos principis en què es basa la tasca que es duu a terme en els equipaments patrimonials municipals en relació amb l'accessibilitat:

a) La Convenció internacional sobre els drets de les persones amb discapacitat de les Nacions Unides.

Aprovada el 13 de desembre de 2006, és un dels principis vertebradors de les polítiques i estratègies que tenen per objectiu consolidar l'accessibilitat com a dret transversal facilitador de la consecució de tota la resta de drets. L'article 9 de la Convenció, dedicat a l'accessibilitat, la defineix de la manera següent:

“L'accés de les persones amb discapacitat, en igualtat de condicions amb les altres, a l'entorn físic, el transport, la informació i les comunicacions, inclosos els sistemes i les tecnologies de la informació i les comunicacions, i a altres serveis i instal·lacions oberts al públic o d'ús públic, tant en zones urbanes com en rurals. Aquestes mesures inclouran la identificació i l'eliminació d'obstacles i barreres d'accés.”

L'aprovació de la Convenció internacional sobre els drets de les persones amb discapacitat va suposar una fita històrica en evidenciar que les qüestions relatives a les persones amb discapacitat pertanyien a l'àmbit dels drets humans.

Al nostre país, seguint els postulats de la Convenció, la Llei 13/2014, de 30 d'octubre, d'accessibilitat estableix, efectivament, la necessitat d'elaborar plans d'accessibilitat als espais culturals que considerin tant les dimensions de l'edificació i els entorns com les que fan referència a la comunicació, als continguts o l'oferta de serveis (article 35). D'aquí es deriva la creació del Pla d'accessibilitat de museus i centres i espais d'arts visuals de Catalunya 2020-2024, instrument marc de la Generalitat de Catalunya per fomentar l'accessibilitat universal i el disseny per a tothom.

b) L'accessibilitat universal i el disseny per a tothom

Per accessibilitat universal s'entén la supressió de totes les barreres que impedeixen la mobilitat, la comunicació, la manipulació o el coneixement a qualsevol persona.

La Llei 51/2003, d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat (LIONDAU), posteriorment incorporada al Reial decret legislatiu

1/2013, de 29 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general de drets de les persones amb discapacitat i de la seva inclusió social, la va definir de la manera següent:

Condicció que han de complir els entorns, processos, béns, productes i serveis, així com els objectes o instruments, eines i dispositius, per ser comprensibles, utilitzables i practicables per totes les persones en condicions de seguretat i comoditat i de la forma més autònoma i natural possible. Pressuposa l'estratègia de "disseny per a tots" i s'entén sense perjudici dels ajustos raonables que s'hagin d'adoptar.

c) La mirada "Objectius de desenvolupament sostenible" (ODS) en l'accessibilitat i la cultura

Els principis del Pla d'accessibilitat dels espais museístics municipals de Barcelona estan alineats amb els objectius de desenvolupament sostenible (ODS), aprovats per les Nacions Unides el 2015, que inclouen disset objectius per assolir el 2030. Els ODS cobreixen la dimensió social, econòmica i ambiental de la sostenibilitat i aborden cinc grans àmbits: planeta, persones, prosperitat, pau i aliances.

En la metodologia del procés de creació del Pla trobem la mirada ODS, però, a part, la trobem explícita en l'objectiu 9, 10 i 11 i 16 en les actuacions acordades en cada museu.

Objectiu 9: construir infraestructures resilients, promoure la industrialització inclusiva i sostenible i fomentar la innovació

- 9.1 Desenvolupar **infraestructures accessibles** per tothom, de forma **assequible i equitativa**.
- 9.c Augmentar l'**accés a la tecnologia de la informació i les comunicacions (TIC)**. Accés universal i assequible a **internet**.

Objectiu 10: Reduir les desigualtats en i entre països

Objectiu 11: Aconseguir que les ciutats i els assentaments humans siguin inclusius, segurs, resilients i sostenibles

- 11.2 Proporcionar accés a **sistemes de transport segurs, assequibles, accessibles i sostenibles** per tothom, amb especial atenció a les **persones amb discapacitat** (entre d'altres).
- 11.7 Accés universal a **zones verdes i espais públics segurs, inclusius i accessibles**, en especial per les **persones amb discapacitat** (entre d'altres).

Objectiu 16: Promoure societats pacífiques i inclusives per tal d'aconseguir un desenvolupament sostenible, proporcionar accés a la justícia per a totes les persones i desenvolupar institucions eficaces, responsables i inclusives a tots els nivells

- 16.7 Garantir l'adopció de decisions inclusives, participatives i representatives que responguin a les necessitats a tots els nivells.

d) Pla de drets culturals de Barcelona (2022)

En el si del Pla de drets culturals de Barcelona, ha estat presentada la Mesura de Govern #8: "Museus de ciutat: innovació, educació i dret a participar en el patrimoni cultural de Barcelona". Un pla que vol aportar una mirada nova sobre els drets culturals i l'acció pública, incorpora nous vincles entre l'acció cultural i àmbits estratègics com l'educació, la sostenibilitat, la ciència, el feminisme, la innovació i la tecnologia.

La Mesura de Govern #8 aplega un recull de projectes i línies d'actuació que volen reforçar el paper dels equipaments museístics i patrimonials com a agents clau per a la defensa dels drets a la participació cultural, la difusió, el coneixement, la conservació, la memòria i la representació.

Un dels sis objectius vertebradors de la mesura és **millorar les condicions d'accés i l'impacte social dels museus i el patrimoni a la ciutat**. Aquest objectiu es proposa apropar el relat dels museus i el patrimoni cultural de la ciutat a la societat per al seu gaudi, coneixement i per facilitar una interpretació diversa de la construcció cultural de la ciutat. El dret de qualsevol persona a participar de manera lliure de la vida cultural implica necessàriament un esforç per millorar les condicions d'accessibilitat (tant física com cognitiva) dels equipaments museístics de la ciutat de Barcelona. Els museus, com a principals actors culturals de la ciutat, treballaran per dur a terme la implementació d'un seguit de propostes centrades a democratitzar de manera efectiva la cultura.

Aquesta obertura dels equipaments, centrada en una visió comunitària de la tasca, afavoreix l'intercanvi de reflexions entre tota la ciutadania, implica la comunitat de manera transversal, ha de revertir en la millora del sentiment de pertinença i contribueix a millorar l'índex de participació en les pràctiques culturals dels barris de la ciutat gràcies a l'exercici de transparència i proximitat.

La dimensió social del patrimoni se situa, ara més que mai, en l'agenda de les prioritats de la gestió dels museus. **La connexió de proximitat del museu, però també la seva revitalització com a espai de mediació i de gaudi, és fonamental per dinamitzar els museus i apropar-los a la societat.**

e) Patrimoni cultural: conservació i accés universal

El patrimoni immoble i les col·leccions patrimonials mobles són la matèria primera a partir de la qual els equipaments museístics generen coneixement, base de qualsevol línia de divulgació i d'activitat pública.

Seleccionar i atribuir a un objecte o una obra la categoria de "patrimoni", pel seu interès i valor històric, artístic, científic i/o documental, comporta l'adquisició d'obligacions i responsabilitats que són tasca i funció específica dels centres museístics. Aspectes tècnics com la conservació i restauració, l'inventari o la documentació de les col·leccions dels museus són funcions regulades pel marc jurídic relatiu als centres patrimonials.

Aquests requeriments de conservació i protecció material del patrimoni entren sovint en col·lisió amb algunes de les necessitats pròpies de l'accessibilitat sensorial com l'experiència tàtil.

Així, l'accés universal al patrimoni cultural també passa per explorar i explotar les possibilitats que ofereixen les col·leccions categoritzades com a manipulables, objectes no destinats a la col·lecció principal a causa del necessari exercici de selecció, però amb totes les capacitats com a material educatiu, d'estudi i recerca.

---

5 Diagnosi 2019-2020

La diagnosi que ha servit de base per a l'actual Pla és una actualització de les anteriors diagnòstics que es van fer els anys 2016 i 2019 - 2020.

Abasta tots els centres patrimonials a què fa referència el present pla i que relacionàvem en el punt 2 "Abast".

Pel que fa al present pla s'ha articulat al voltant de tres grans conceptes i àmbits d'anàlisi i de millora:

- **Accessibilitat física:** tot allò que té a veure amb l'accés, la mobilitat i la interacció amb els elements físics i materials de l'entorn, mobiliari, accessos, itineraris, instrumental, etc. De tota aquesta vasta dimensió, s'han posat especial atenció en els aspectes que afecten l'accessibilitat del públic amb diversitat funcional als espais, serveis i activitats.
- **Accessibilitat comunicativa:** es refereix a les barreres que dificulten o impedeixen la comunicació (la capacitat d'un missatge d'arribar als seus destinataris sense distorsió o pèrdua de contingut). Els factors que en el context comunicatiu exclouen o discriminen certes persones en raó de la seva capacitat de percebre o de comprendre un missatge suposen un dèficit d'accessibilitat comunicativa. Bàsicament, aquests factors són de dos tipus:
  - **Format:** segons el canal/sistema comunicatiu (visual, auditiu, informàtic), segons els suports (personal, paper o altre suport imprès o gravació sonora o de vídeo, versions en llengües augmentatives com els pictogrames o alternatives com la llengua de signes o l'escriptura braille, i en lectura fàcil), o segons el seu disseny (aspecte de les lletres o dels signes, visibilitat, sonoritat, ubicació de la informació, etc.).
  - **Contingut:** la informació que es pretén comunicar pot ser més o menys complexa, requerir coneixements previs o utilitzar un llenguatge especialitzat, per exemple.
- **Accessibilitat cognitiva:** són els elements que fan que les coses siguin més fàcils d'entendre. L'accessibilitat cognitiva ajuda a entendre el món que ens envolta, a orientar-nos i desplaçar-nos en els espais, arribar als llocs i utilitzar els serveis de manera eficaç. Alguns exemples de millora de l'accessibilitat cognitiva són els plànols i senyals per orientar-se en l'espai, l'atenció personalitzada i, quan cal, l'acompanyament, la claredat i l'anticipació en els processos (què es fa primer, caldrà o no esperar, quines respostes podem rebre, que cal fer després, etc.).

Pel que fa al marc normatiu, la diagnosi del 2016 es basava en el Decret 135/1995 Codi d'Accessibilitat de Catalunya. La present actualització pren com a referència les exigències establertes en el Codi Tècnic de l'Edificació-SUA i del nou Codi d'Accessibilitat de Catalunya. Les dades obtingudes de la darrera diagnosi, per tant, donen una fotografia actual en matèria d'accessibilitat, segons la categorització “accessible”, “practicable” i “no accessible” que es troba en el Codi d'Accessibilitat de Catalunya:

- **Accessible:** condició d'un entorn, un procés, un producte o un servei que s'ajusta als requeriments funcionals i d'interacció —com poden ésser els dimensionals, els d'ubicació, els d'il·luminació, els d'acústica i els de comunicació— que en garanteixen la utilització autònoma, segura i amb comoditat a totes les persones.
- **Practicable:** condició d'un entorn, un procés, un producte o un servei que s'ajusta als requeriments funcionals, dimensionals, d'il·luminació i de comunicació que en garanteixen la utilització autònoma i segura a totes les persones.
- Entenem, doncs, per “**no accessible**” la condició d'un entorn, un procés, un producte o servei que no reuneix alguna de les condicions d'accessibilitat esmentades anteriorment.

El pla d'actuacions que es recull en aquest pla ha estat elaborat a partir del **resultat de l'esmentada diagnosi 2019-2020 (Annex I)**. Fem, a continuació, una breu referència a les principals conclusions.

ACCESSIBILITAT FÍSICA ALS CENTRES MUSEÍSTICS

Es destaca que la majoria d'equipaments són accessibles o practicables en el nivell físic.

De tota manera, els mostradors d'atenció al públic són un dels elements que presenten algunes dificultats d'accés per causa tant de l'alçada com de l'aproximació.

Itineraris horitzontals

Pel que fa a l'accessibilitat dels itineraris horitzontals, un grup important de centres disposen d'espais de circulació totalment accessibles i un altre grup presenten certes dificultats que els converteixen en espais practicables o, en comptades ocasions, no accessibles.

Itineraris verticals

En el mateix sentit ens podem referir als itineraris verticals, amb un conjunt important de centres totalment accessibles, un altre grup de practicables i tres casos no accessibles on l'existència d'escales com a única via per accedir a alguns espais expositius dificulta l'accés a persones amb mobilitat reduïda.

Lavabos adaptats

La diagnosi ha tingut en compte els requeriments de la nova normativa que exigeix espai de transferència per ambdós costats; aquesta situació comporta que la majoria dels lavabos abans accessibles hagin passat a ser considerats practicables.

Accessibilitat física als espais d'interpretació vinculats al MUHBA

Tal com es recull detalladament en la diagnosi adjunta, els espais d'interpretació vinculats al MUHBA presenten una situació dispar pel que fa a l'accessibilitat en els accessos, els itineraris vertical i horitzontal, i lavabos adaptats.

ACCESSIBILITAT COMUNICATIVA ALS CENTRES MUSEÍSTICS

L'anàlisi de l'accessibilitat comunicativa dels centres i espais museístics es classifica en tres subapartats: accessibilitat auditiva, accessibilitat cognitiva i accessibilitat visual.

Els gràfics (Annex 1) reflecteixen el nombre de centres i espais museístics segons si disposen o no de les mesures d'accessibilitat comunicativa.

Accessibilitat auditiva

Els bucles magnètics, per a les persones amb hipoacúsia corregida per audiòfon, i la disponibilitat d'intèrprets en llengua de signes en les visites guiades són els elements més presents en els centres museístics.

Per contra, la senyalització lluminosa que indica les sortides d'emergència i el sistema de sol·licitud d'ajuda en els banys són els elements que hi són menys presents.

Accessibilitat visual

També en l'adequació per a persones cegues o amb visió reduïda, l'element menys comú són els senyals acústics per sol·licitar ajuda des dels lavabos.

Es valora un esforç en bona part dels centres, en l'adequació del material imprès pel que fa al tipus de lletra i al contrast amb el fons. L'element més comú en els centres és la disponibilitat de visites guiades per a persones amb discapacitat visual.

Accessibilitat cognitiva

L'element que presenta més necessitats d'adequació és el de la disponibilitat d'elements informatius en lectura fàcil. El paper ha anat deixant pas a altres suports potser més respectuosos amb el medi ambient; cal, però, que es mantinguin algunes peces informatives bàsiques mentre no es disposa d'aquests altres suports, audiovisuals, per exemple, que també poden ser traduïts a llenguatge planer. També cal tenir en compte la dificultat que alguns públics poden tenir per utilitzar tecnologies com la lectura de codis QR, i preveure alternatives o suports.

Accessibilitat comunicativa als espais d'interpretació vinculats al MUHBA

Com s'ha dit anteriorment, cal recordar que per les característiques dels espais d'interpretació vinculats al MUHBA, aquests no disposen de la infraestructura habitual d'un museu i, per tant, molts d'ells no tenen serveis d'atenció al públic ni elements comunicatius com ara plafons, pantalles, etc.

Pel que fa a l'accessibilitat auditiva, el bucle magnètic, la senyalització lluminosa que indica les sortides d'emergència i el sistema de sol·licitud d'ajuda en els banys són els elements amb més necessitat de millora.

En relació amb l'accessibilitat visual, cal destacar positivament la presència de documents amb cos de lletra gran i alt contrast de color a tots els espais, així com la disponibilitat de senyal acústic com a sortida d'emergència. Per contra, es palesa la manca de plànols, maquetes i peces tàctils, així com de la disponibilitat d'informació en braille.

---

6 Objectius

Objectius generals

- Impulsar l'accessibilitat universal dels espais museístics competència de l'Ajuntament de Barcelona, per promoure la participació en igualtat de les persones amb discapacitat, i la interacció social i cultural amb la ciutadania.
- Planificar actuacions necessàries per al manteniment i millora de l'accessibilitat en les seves tres dimensions: física, comunicativa i cognitiva.

Objectius operatius

En relació amb la millora de les infraestructures i els equipaments

- 1) Avançar en l'assoliment dels estàndards requerits per la normativa vigent i en el nou Codi d'accessibilitat de Catalunya. I garantir les condicions necessàries de l'accessibilitat universal als centres museístics de titularitat i/o gestió municipal.
- 2) Accessibilitat comunicativa
  - a. Dotació d'equips i elements per a l'accessibilitat comunicativa
  - b. Dotar de bucles magnètics portàtils els taulells d'atenció al públic
  - c. Instal·lació de bucles magnètics a sales d'actes i auditoris
  - d. Instal·lació de Cyberpass
  - e. Incorporar la llengua de signes catalana als continguts de les col·leccions dels museus.
- 3) Establir "solucions tipus" d'acord amb el marc normatiu per intervenir en l'adequació i millora de les condicions d'accessibilitat dels lavabos adaptats i dels punts d'informació.

En relació amb les millores en l'accés social i el diàleg amb la ciutadania

- 1) Millora de les condicions d'accés als museus en relació amb les polítiques de preus d'entrada. A partir de la prospecció realitzada de la situació actual dels museus de Barcelona, Catalunya i Espanya respecte a les polítiques de reducció i gratuïtat de les taxes de preus d'entrada, fer una proposta de revisió sobre preus d'accés.
- 2) Establir i/o consolidar elements de diàleg i treball conjunt i estable amb la comunitat. En el marc del Pla de drets culturals, i amb la voluntat de desenvolupar-lo amb la comunitat, es posaran en marxa (o es consolidaran les existents) estructures estables de relació i diàleg amb les entitats i grups de la ciutadania per garantir el desenvolupament compartit de les millores i de les accions previstes en el mateix Pla.
- 3) Impulsar línies d'actuació de promoció de l'accessibilitat cognitiva.
- 4) Definició de la figura del responsable d'Acció Comunitària del museu, per al ple desplegament de la tasca comunitària del centre i la interlocució amb les entitats i el teixit social.

En relació amb l'acció pública i el suport a la gestió en els museus

- 1) **Plans específics de cada museu.** Establir la classificació de les actuacions de millora, i identificar aquelles actuacions de caire general i transversal a tots els centres museístics i aquelles que correspondran a les característiques concretes de cada centre i que es desenvoluparan en els respectius plans d'accessibilitat:

Els plans d'accessibilitat de cada centre hauran de seguir l'esquema següent:

- Diagnosi, deficiències i priorització d'accions.
  - Mesures en relació amb el mateix edifici i mesures de la relació amb l'entorn.
  - Accessibilitat dels serveis i els continguts:
    - Tipus de suports que s'ofereixen a les persones amb discapacitat.
    - Mesures d'accessibilitat a les activitats representatives dels diferents continguts expositius.
    - Determinar quin són els recursos més adients, en funció de les característiques de cada instal·lació o activitat, esdeveniment, exposició, arquitectura efímera, servei o producte analitzat.
    - Accions formatives sobre l'atenció a les persones amb discapacitat
    - Calendari d'actuacions
- 2) **Dissenyar un pla de desenvolupament professional.** La formació continuada és una de les línies de treball bàsiques per garantir la deguda qualitat de les accions dirigides a l'accessibilitat universal, i assegura la contínua renovació i actualització d'estratègies, tècniques i coneixements que puguin aportar millores.
  - 3) **Garantir l'assessorament centralitzat** en els diferents àmbits en els quals s'ha d'aplicar l'accessibilitat universal ajudarà els equips tècnics dels museus a aplicar mesures d'accessibilitat i a desenvolupar les seves tasques, de manera especial per les activitats de comunicació (disseny gràfic) i disseny d'espais expositius i mobiliari museogràfic i pel que fa a la innovació tecnològica (TIC).

-
- 4) **Normalització, sensibilització i incardinació dels principis i criteris de l'accessibilitat universal en tots els àmbits de treball dels museus.** L'accessibilitat no ha d'estar circumscrita en l'àmbit d'activitat pública dels museus. La gestió de les col·leccions, les tasques i criteris relatius a la conservació preventiva o la generació del coneixement han d'assumir també aquests principis i criteris per garantir l'accessibilitat universal. Constitució del grup de reflexió i treball per la interacció tàctil amb el patrimoni cultural.
  - 5) **Gestió del coneixement sobre accessibilitat** per garantir l'accés a informacions, materials i la difusió de bones pràctiques en la consecució d'accessibilitat física, comunicativa i cognitiva.

7 Pla d'actuació

Núm. acció	Acció	Calendari
Àmbit	Millora en les infraestructures i els equipaments	
1	Millores en l'accés físic als museus	2024-2030
2	Millores en els itineraris verticals	2024-2030
3	Millores en els itineraris horitzontals	2024-2030
4	Millores en els lavabos adaptats	2024-2030
5	Accessibilitat comunicativa visual.	2024-2030
6	Accessibilitat comunicativa auditiva.	2024-2030
7	Accessibilitat comunicativa cognitiva.	2024-2030
8	Establiment de solucions tipus	2024
9	Diagnosi de l'accessibilitat comunicativa. MUSA	2024
Àmbit	Accés social i diàleg amb la ciutadania	
10	Gratuitat amb discapacitat acreditada	2025
11	Impuls de la Taula d'Entitats i Museus.	2024-2030
12	Pla de formació sobre accessibilitat cognitiva	2025-2030
13	Definició de perfil professional del responsable d'Acció Comunitària de Museu.	2024
14	Incorporar una xarxa de validadors d'accessibilitat cognitiva	2025-2030
15	Impuls de la participació del sector de les persones amb discapacitat en els processos de creació associats al patrimoni i els museus.	2025-2030
16	Impuls del projecte Museus i Comunitat amb un nou museu.	2025-2030

Núm. acció	Acció	Calendari
Àmbit	Acció pública i suport a la gestió en els museus	
17	Accions de sensibilització: accessibilitat i transversalitat	2024-2030
18	Desenvolupament del pla d'accessibilitat específic de cada museu. Suport i assessorament.	2024-2030
19	Disseny del pla de formació professional.	2024-2025
20	Servei d'assessorament tècnic permanent per garantir l'accessibilitat universal a les exposicions.	2024-2030
21	Constitució de grup de reflexió i treball per a la interacció tàctil amb el patrimoni cultural.	2024
22	Establiment de sinergies amb departaments municipals per aplicar innovacions tecnològiques als museus.	2024-2030
23	Impuls de la diagnosi de l'accessibilitat dels webs dels museus. Actualització i millora.	2025-2026

El seguiment i avaluació del pla sectorial d'accessibilitat als espais museístics de Barcelona es realitzarà mitjançant reunions periòdiques amb els agents implicats i amb la recollida i anàlisi d'indicadors de seguiment.

---

8 Seguiment i avaluació

Pel que fa als **agents implicats** , el seguiment es realitzarà:

- Taula de referents d'accessibilitat dels espais museístics. Periodicitat trimestral
- Taula tècnica: IMPD-ICUB. Periodicitat semestral
- Taula participada. Entitats del sector de les persones amb discapacitat, referents del museus i referents de l'IMPD. Periodicitat anual

Pel que fa als **indicadors d'avaluació**

S'ha definit uns sistema fàcil i coherent d'indicadors quantitius i qualitius, i s'han establert mètodes de recopilació de dades per realitzar un seguiment regular i avaluar la implementació de les millores necessàries.

1) Indicadors d'accessibilitat física:

- a. Nombre d'equipaments que han realitzat les adaptacions necessàries per eliminar barreres arquitectòniques.

2) Indicadors d'accessibilitat comunicativa:

- a. Nombre d'equips de suport a l'accessibilitat comunicativa instal·lats als espais museístics, bucles magnètics, Cyberpass, etc.).
- b. Nombre d'obres d'art o col·leccions amb sistemes que permeten l'accés a la informació en llengua de signes catalana (LSC)

3) Indicadors d'accessibilitat cognitiva:

- a. Nombre de mesures implementades per millorar l'accessibilitat cognitiva en els espais museístics (lectura fàcil, llenguatge senzill; pictogrames; senyalització clara, informació simplificada, recursos visuals, etc.).

4) Indicadors d'accés social i diàleg amb la comunitat:

- a. Tipus d'iniciatives desenvolupades per promoure el diàleg amb la comunitat.

---

5) Indicators de formació i sensibilització:

- a. Nombre de sessions de formació realitzades per al personal dels museus en matèria d'accessibilitat.
- b. Nombre de centres que han fet formació sobre l'atenció i la comunicació amb les persones amb discapacitat

6) Indicators de gestió i assessorament:

- a. Nombre de suports i assessoraments realitzats en matèria d'accessibilitat.

7) Indicators de difusió i impacte:

- a. Nombre de persones amb discapacitat que han visitat els museus.
- b. Nombre i tipus de queixes en relació amb l'accessibilitat dels equipaments.

9 Pressupost

Accions de millora en les infraestructures i els equipaments

1	Millores en l'accés físic als museus
2	Millores en els itineraris verticals
3	Millores en els itineraris horitzontals
4	Millores en els lavabos adaptats
5	Accessibilitat comunicativa visual.
6	Accessibilitat comunicativa auditiva.
7	Accessibilitat comunicativa cognitiva.
8	Establiment de solucions tipus
9	Diagnosi de l'accessibilitat comunicativa. MUSA

PRESSUPOST ESTIMAT DE L'ÀMBIT:

510.000 €

Accés social i diàleg amb la ciutadania	
10	Gratuïtat amb discapacitat acreditada
11	Impuls de la Taula d'Entitats i Museus.
12	Pla de formació sobre accessibilitat cognitiva
13	Definició de perfil professional del responsable d'Acció Comunitària de Museu.
14	Incorporar una xarxa de validadors d'accessibilitat cognitiva
15	Impuls de la participació del sector de les persones amb discapacitat en els processos de creació associats al patrimoni i els museus.
16	Impuls del projecte Museus i Comunitat amb un nou museu.
PRESSUPOST ESTIMAT DE L'ÀMBIT: 11.000 €	
Acció pública i suport a la gestió en els museus	
17	Accions de sensibilització: accessibilitat i transversalitat
18	Desenvolupament del pla d'accessibilitat específic de cada museu. Suport i assessorament.
19	Disseny del pla de formació professional.
20	Servei d'assessorament tècnic permanent per garantir l'accessibilitat universal a les exposicions.
21	Constitució de grup de reflexió i treball per a la interacció tàctil amb el patrimoni cultural.
22	Establiment de sinergies amb departaments municipals per aplicar innovacions tecnològiques als museus.
23	Impuls de la diagnosi de l'accessibilitat dels webs dels museus. Actualització i millora.
PRESSUPOST ESTIMAT DE L'ÀMBIT: 4.000 €	
TOTAL PRESSUPOST ESTIMAT DEL PLA: 525.000 €	

A1 Annex 1. Resultats de la Diagnosi 2019-2020

La diagnosi sobre l'estat en accessibilitat dels espais museístics de l'Ajuntament de Barcelona, realitzada entre el 2019 i el 2020, és una actualització de l'efectuada l'any 2016.

En la present, es revisa de nou l'accessibilitat física i comunicativa, incorporant-hi els canvis resultants de possibles obres de millora realitzades durant els darrers anys; també s'actualitza el marc normatiu i s'incorpora un conjunt de centres que no s'havien tingut en compte en el primer estudi: l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona, La Virreina Centre de la Imatge, l'Arxiu Històric de Barcelona, la Fabra i Coats - Centre d'Art Contemporani i La Capella.

Val a dir que fins ara s'han destinat molts esforços a l'eliminació de les barreres arquitectòniques, amb una forta inversió pública a millorar els accessos als edificis i les circulacions interiors, tant horitzontals com verticals. Aquesta inversió i esforç ha fet molt visible la importància de rampes, ascensors, aparells auxiliars per superar escales, entre d'altres, i ha creat sensibilització en aquest àmbit. Això ha permès disposar d'edificis àmpliament accessibles o, si més no, practicables, la qual cosa ha permès als ciutadans i ciutadanes accedir-hi i relacionar-s'hi.

El repte actual consisteix a ampliar aquest compromís amb l'accessibilitat física dels edificis, el "continent", als serveis que ofereixen els edificis, el "contingut". Es tracta d'aconseguir espais accessibles per a tothom, tant físicament com comunicativament, dissenyats amb pautes de disseny universal.

Pel que fa al marc normatiu, la diagnosi del 2016 es basava en el Decret 135/1995 Codi d'Accessibilitat de Catalunya. La present actualització pren com a referència les exigències establertes en el Codi Tècnic de l'Edificació-SUA i l'avantprojecte del nou Codi d'Accessibilitat de Catalunya, actualment en fase d'esborrany.

Aquesta actualització de la diagnosi amb el nou marc normatiu més exigent té com a conseqüència que alguns dels centres i espais considerats accessibles l'any 2016, ara ho siguin com a practicables.

Les dades que es presenten a continuació distingeixen els "centres museístics" i els "espais museístics"; aquests últims fan referència a vuit localitzacions que depenen del MUHBA (Museu d'Història de Barcelona).

Mitjançant la visita a cadascun dels 31 centres i espais museístics, l'entrevista dels seus referents d'accessibilitat i sota una pauta d'observació, s'elabora una fitxa on es recull l'estat de l'accessibilitat de cada un dels centres i espais.

A més, es presenten un conjunt de propostes o solucions tipus per a la millora de l'accessibilitat actual. Les solucions sorgeixen de les mancances detectades en els centres i espais, de les jornades de treball cooperatiu amb els referents d'accessibilitat dels serveis museístics i de les sessions de treball amb les entitats del sector de la diversitat funcional.

La diagnosi ens permet conèixer el nivell d'accessibilitat que han assolit els museus de la ciutat i, alhora, detectar-hi les mancances existents. Aquesta informació permet planificar línies d'actuacions futures de millora.

En aquest apartat es presenten els resums de les dades recollides en la diagnosi de forma gràfica, de manera que permeten visualitzar l'estat de la qüestió.

1.1 Anàlisi de les macrodades obtingudes de la diagnosi

Les dades que es detallen a continuació donen una fotografia actual en matèria d'accessibilitat, segons la categorització “accessible”, “practicable” i “no accessible” que es troba en el futur Codi d'Accessibilitat de Catalunya:

- **Accessible:** condició d'un entorn, un procés, un producte o un servei que s'ajusta als requeriments funcionals i d'interacció —com poden ésser els dimensionals, els d'ubicació, els d'il·luminació, els d'acústica i els de comunicació— que en garanteixen la utilització autònoma, segura i amb comoditat a totes les persones.
- **Practicable:** condició d'un entorn, un procés, un producte o un servei que s'ajusta als requeriments funcionals, dimensionals, d'il·luminació i de comunicació que en garanteixen la utilització autònoma i segura a totes les persones.

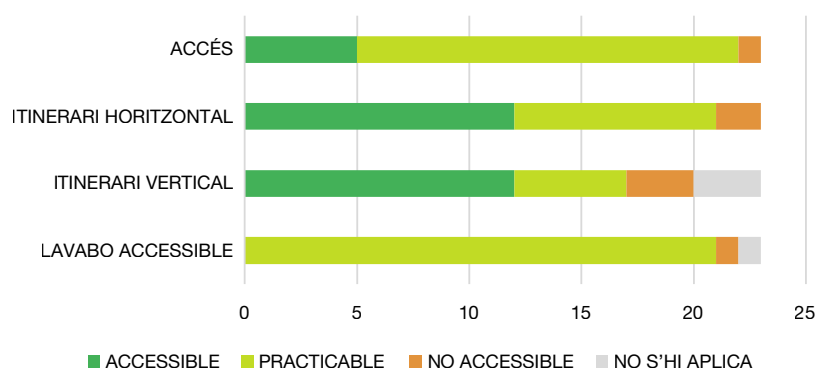
Entenem, doncs, per “no accessible” la condició d'un entorn, un procés, un producte o servei que no reuneix alguna de les condicions d'accessibilitat esmentades anteriorment.

Els gràfics reflecteixen els nivells d'accessibilitat, física i accessibilitat comunicativa, que inclou l'accessibilitat visual, auditiva i cognitiva.

1.1.1 Accessibilitat física als centres museístics

L'anàlisi de l'accessibilitat física fa referència als accessos, als itineraris horitzontals i verticals i als lavabos adaptats.

Els gràfics reflecteixen el nombre de centres i espais museístics segons la classificació accessibles, practicables i no accessibles.

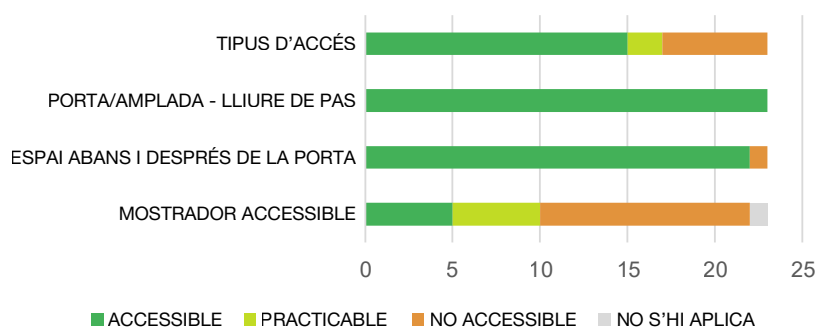

S'hi destaca que la majoria d'equipaments són accessibles o practicables en el nivell físic.

Cal recordar que les exigències de les normatives actuals, respecte a la diagnosi del 2016, són més restrictives, fet que s'evidencia quan les dades indiquen que cap dels centres disposa d'un lavabo totalment accessible.

1.1.2 Pel que fa als accessos, s'han analitzat els elements següents:

- Tipus d'accés
- Tipus de portes i l'amplada lliure de pas
- Espai de gir lliure d'obstacles a ambdós costats de les portes
- Mostrador d'atenció al públic

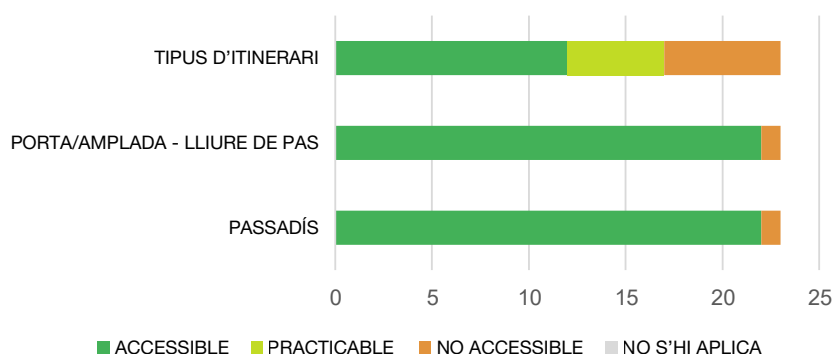
Del gràfic sobre l'accés als equipaments cal destacar que els 23 centres museístics analitzats disposen de portes accessibles.

És en la Casa del Guarda i la Plaça del Rei, ambdós centres del MUHBA, on es presenten més barreres en l'accés.

Del total de mostradors dels centres museístics, 5 són totalment accessibles; 5 practicables, en disposar d'una alçada correcta però no d'espai d'aproximació adequat per a persones usuàries de cadira de rodes; i els 13 restants són considerats com a no accessibles en presentar dificultats tant en l'alçada com en l'aproximació.

1.1.3 Dels itineraris horitzontals s'ha analitzat el següent:

- Tipus d'itinerari
- Tipus de portes i l'amplada lliure de pas
- Passadissos

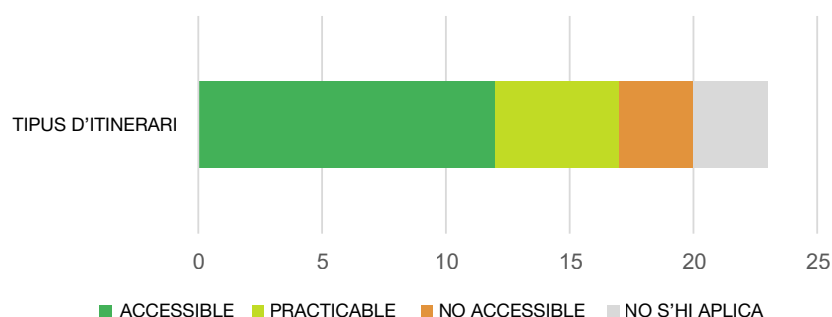
Pel que fa a l'accessibilitat dels itineraris horitzontals, ens trobem que dotze centres museístics disposen d'espais de circulació totalment accessibles i deu presenten certes dificultats que els converteixen en espais practicables o no accessibles.

Gran part d'aquestes barreres existents es troben en el tipus d'itinerari, on es disposa de rampes amb pendent i/o longitud superiors al que estableix la normativa, manca de passamà als itineraris amb rampa, existència de graons o escales sense itinerari alternatiu accessible, etc.

És en el cas Refugi 307 i la Casa del Guarda, ambdós centres vinculats al MUHBA, on els itineraris horitzontals presenten més barreres, de manera que es consideren com a no accessibles. Cal tenir present que per les característiques arquitectòniques i patrimonials d'aquests centres, no serà possible dur a terme intervencions de millora de l'accessibilitat física en aquest àmbit.

1.1.4 Dels itineraris verticals s'ha analitzat el següent:

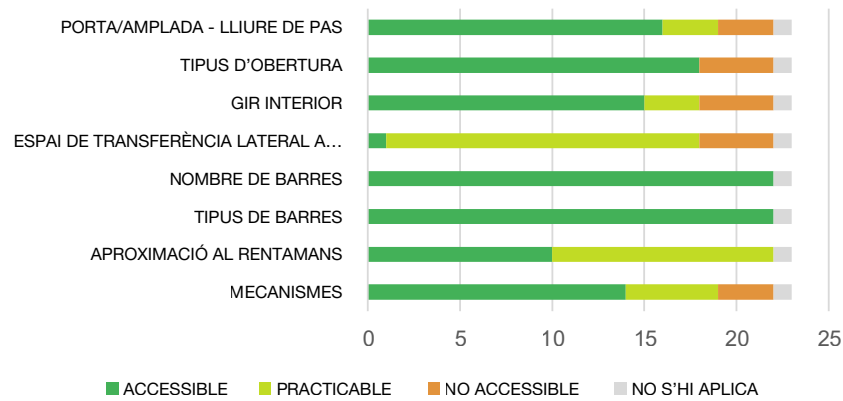
- Tipus d'itinerari

Tal com ens mostra el gràfic anterior trobem que, dels 20 centres museístics que disposen d'itinerari vertical, 12 són accessibles; 5, practicables, i 3, no accessibles. Aquests últims corresponen al Castell de Montjuïc, el Museu Frederic Marès i la Casa del Guarda, on l'existència d'escales per accedir als espais expositius, sense itinerari accessible alternatiu, dificulta l'accés a persones amb mobilitat reduïda.

1.1.4.1 I, per acabar, dels lavabos adaptats s'han tingut en compte els aspectes següents:

- Tipus de porta i l'amplada lliure de pas
- Tipus d'obertura de la porta.
- Espai de gir lliure d'obstacles a l'interior de la cambra higiènica.
- Espai de transferència lateral a l'inodor
- Nombre de barres de suport
- Tipus de barres de suport
- Aproximació al rentamans
- Mecanismes d'il·luminació

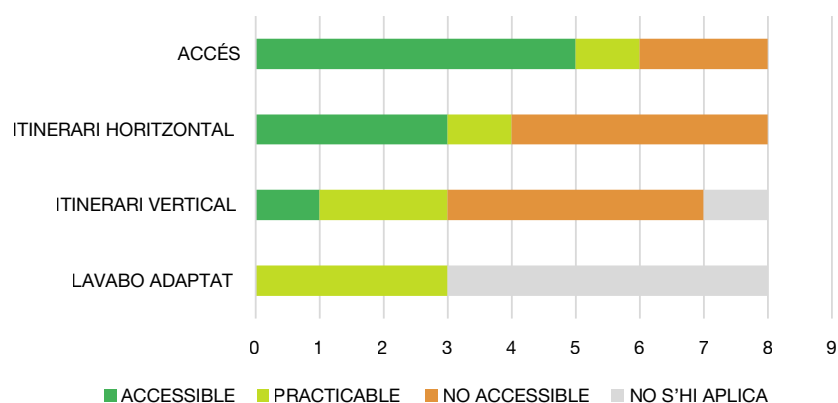

Del gràfic sobre l'accessibilitat física en els lavabos dels centres museístics es destaca la problemàtica existent en els espais de transferència laterals als inodors. La incorporació que fa la normativa vigent del requisit d'espai de transferència a ambdós costats comporta que 17 dels 22 lavabos siguin considerats practicables ja que només en disposen a un sol costat, tal com exigia l'antic Codi d'Accessibilitat. D'aquests 22 lavabos, 4 són considerats no accessibles ja que l'espai de transferència és inferior als 80 cm establerts. Només a El Born Centre de Cultura i Memòria es disposa del doble espai de transferència.

Cal destacar també les barreres existents en l'aproximació als rentamans en 12 dels 22 lavabos accessibles dels centres. Aquestes problemàtiques tenen a veure amb les dimensions de l'espai lliure inferior.

1.1.2 Accessibilitat física als espais d'interpretació vinculats al MUHBA

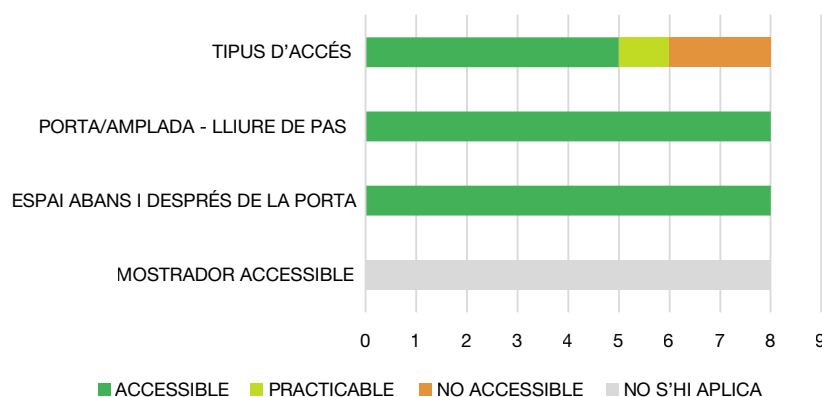
Prèviament a l'anàlisi dels gràfics sobre l'accessibilitat física en els espais d'interpretació vinculats al MUHBA, cal puntualitzar que es tracta d'espais patrimonials distribuïts a diferents punts de Barcelona, molts a l'aire lliure, en entorns que actualment no són accessibles, i que no disposen dels serveis d'atenció al públic que trobem en els museus (mostradors, lavabos, etc.).

Les dades del gràfic anterior ens mostren l'estat global de l'accessibilitat física en els 8 espais d'interpretació vinculats al MUHBA, que s'han analitzat.

S'hi destaquen certes barreres en l'accessibilitat física pel que fa als accessos i circulacions interiors, tant horitzontals com verticals.

1.1.2.1 Accessos

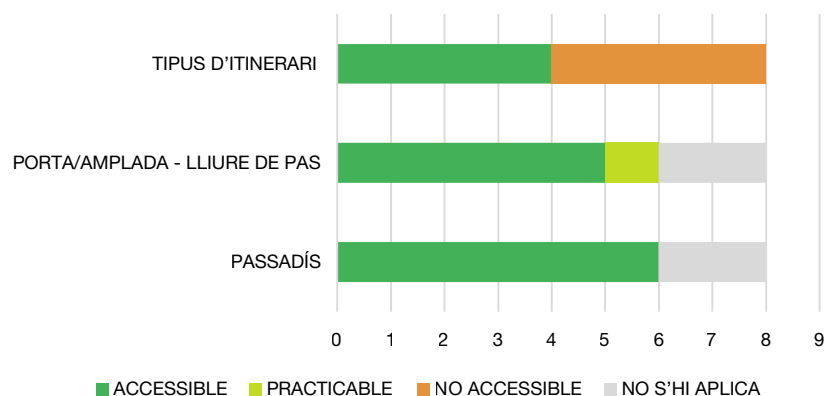

Pel que fa a l'accés als espais, cal destacar que tots 8 són considerats accessibles pel que fa a l'espai de gir lliure d'obstacles a ambdós costats de les portes i per la tipologia i l'amplada lliure de pas de les portes.

És en el Turó de la Rovira i en l'espai Fabra i Coats on es presenten més barreres en l'accés. En el cas de la Fabra i Coats, les barreres es deuen a l'existència de graons sense un itinerari alternatiu accessible. En el cas del Turó de la Rovira, l'accés es realitza a través d'un pendent del 20%, que a més no disposa de passamans.

Cal destacar també, tal com s'ha comentat anteriorment, que per les característiques d'aquests espais museístics, no es disposa de mostradors d'atenció al públic.

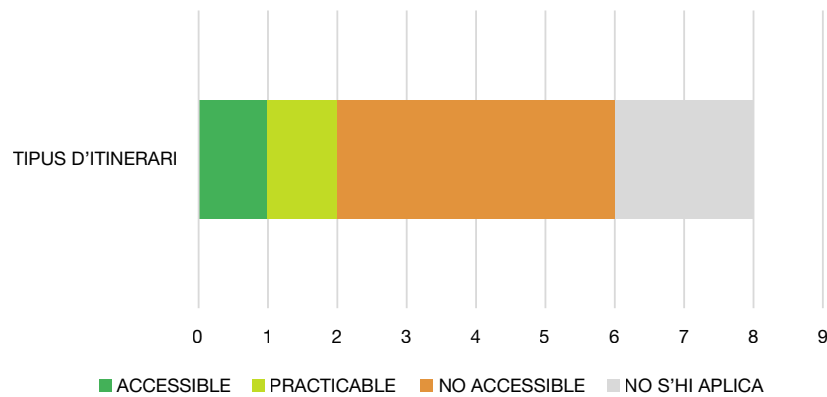
1.1.2.2 Itineraris horitzontals

El gràfic anterior ens mostra l'existència de barreres en l'accessibilitat física dels itineraris horitzontals a 4 dels 8 espais d'interpretació vinculats al MUHBA. Aquests són la Fabra i Coats, la Torre de l'Aigua, el Temple d'August i el Turó de la Rovira. Tots tres presenten graons en el seu recorregut, sense l'existència d'un itinerari alternatiu accessible.

És a la Domus d'Avinyó on hi trobem una porta considerada practicable ja que presenta una amplada lliure de pas inferior als 0,80 m establerts per la normativa.

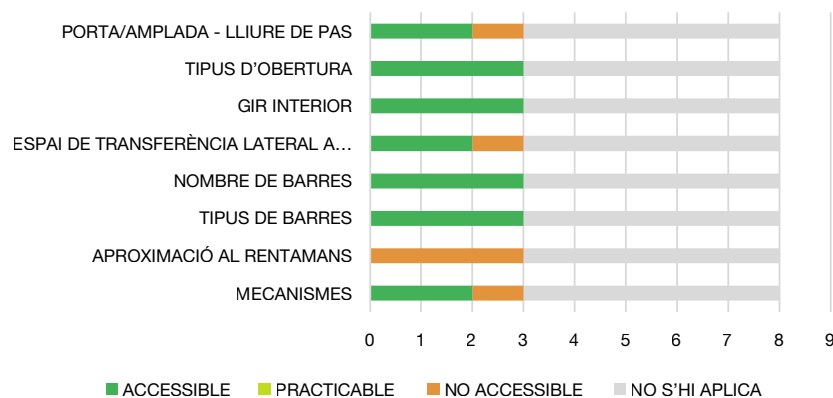
1.1.2.3 Itineraris verticals

Pel que fa als itineraris verticals dels espais d'interpretació del MUHBA, cal destacar l'existència de barreres en l'accessibilitat física en 6 dels 8 espais.

Aquestes barreres es deuen a l'existència d'escales sense itineraris accessibles alternatius.

1.1.2.4 Lavabos adaptats

Pel que fa als lavabos, cal tenir en compte que només 3 dels 8 espais disposen d'aquest servei. Aquests són la Domus d'Avinyó, la Domus Romana de Sant Honorat i la Porta del Mar.

Cal destacar positivament que tant la Domus d'Avinyó com la Domus Romana disposen d'espai de transferència a ambdós costats de l'inodor, tal com exigeix la normativa vigent.

També en destaca el fet que els serveis higiènics de tots tres espais compleixen les mesures d'accessibilitat pel que fa al tipus d'obertura, pel fet de permetre un espai de gir interior de diàmetre 1,50 m i per l'existència i tipologia de les barres de suport als laterals de l'inodor.

D'altra banda, tots tres lavabos presenten barreres en l'aproximació al rentamans ja que no disposen de l'espai lliure inferior necessari per a l'ús de persones usuàries de cadira de rodes.

1.1.3 Accessibilitat comunicativa als centres museístics

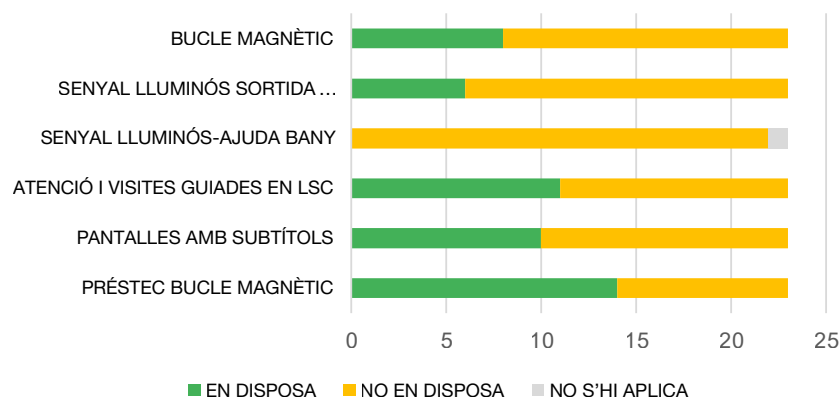
L'anàlisi de l'accessibilitat comunicativa dels centres i espais museístics es classifica en tres subapartats: accessibilitat auditiva, accessibilitat cognitiva i accessibilitat visual.

Els gràfics reflecteixen el nombre de centres i espais museístics segons si disposen o no de les mesures d'accessibilitat comunicativa.

1.1.3.1 Accessibilitat auditiva

Pel que fa a l'accessibilitat auditiva, s'ha analitzat la disponibilitat dels elements següents:

- Bucle magnètic al PAC i espais representatius del centre (seria possible diferenciar el bucle magnètic del PAC i de la resta d'espais)
- Senyal lluminós a la sortida d'emergència
- Senyal lluminós d'ajuda a la cambra de bany.
- Atenció al visitant i visites guiades en llengua de signes
- Pantalles de vídeo amb informació subtitulada
- Servei de préstec de bucle magnètic

Els bucles magnètics, per a les persones amb hipoacúsia corregida per audiòfon, i la disponibilitat d'intèrprets en llengua de signes en les visites guiades són els elements més presents en els centres museístics.

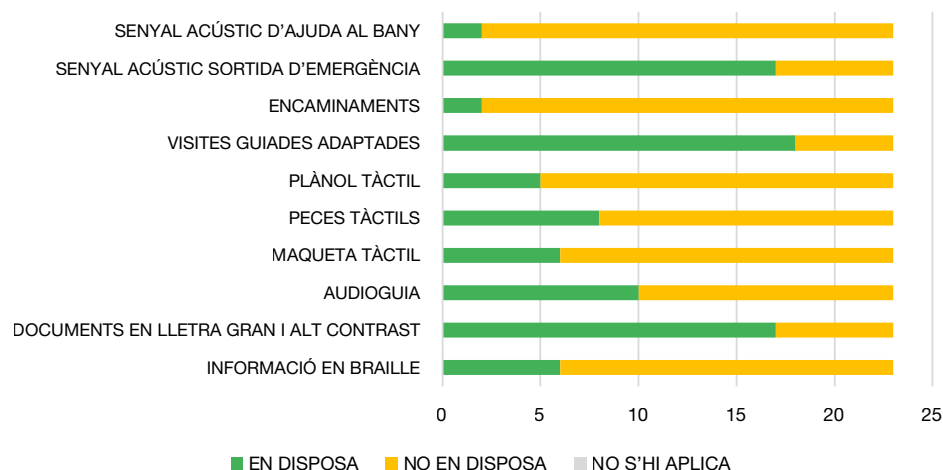
Per contra, la senyalització lluminosa que indica les sortides d'emergència i el sistema de sol·licitud d'ajuda en els banys són els elements que hi són menys presents.

1.1.3.2 Accessibilitat visual

Pel que fa a l'accessibilitat visual, s'ha analitzat la disponibilitat dels elements següents:

- Senyal acústic a la sortida d'emergència
- Senyal acústic d'ajuda a la cambra de bany.
- Encaminaments a l'interior fins al punt d'atenció
- Visites guiades adaptades
- Plànol tàctil d'orientació, fix o per lliurar
- Peces tàctils, ja siguin originals o reproduccions
- Maqueta tàctil de l'equipament o d'algun espai representatiu
- Audioguia (o guia multimèdia accessible-APP)

- Documentació bàsica amb cos de lletra gran i alt contrast de color
- Informació en braille

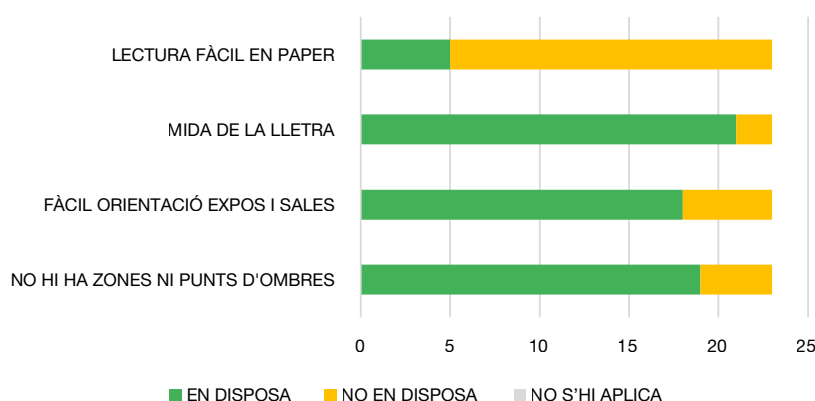
També en l'adequació per a persones cegues o amb visió reduïda, l'element menys comú són els senyals acústics per sol·licitar ajuda des dels lavabos.

Es valora un esforç en bona part dels centres, en l'adequació del material imprès pel que fa al tipus de lletra i al contrast amb el fons. L'element més comú en els centres és la disponibilitat de visites guiades per a persones amb discapacitat visual.

1.1.3.3 Accessibilitat cognitiva

I, per acabar, pel que fa a l'accessibilitat cognitiva, s'ha analitzat la disponibilitat dels aspectes següents:

- Informació dels continguts en suport paper en fàcil lectura
- La mida de la lletra és accessible i s'adapta segons la distància de lectura
- Les exposicions i sales s'estructuren i organitzen per tal de facilitar l'orientació
- No existència de zones o punts d'ombres que generin inseguretat

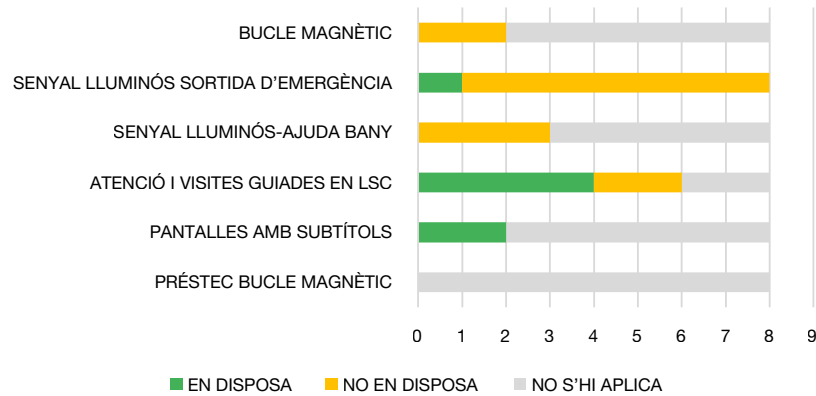
L'element que presenta més necessitats d'adequació és el de la disponibilitat d'elements informatius en lectura fàcil. El paper ha anat deixant pas a altres suports potser més respectuosos amb el medi ambient; cal, però, que es mantinguin algunes peces informatives bàsiques mentre no es disposa d'aquests altres suports, audiovisuals, per exemple, que també poden ser traduïts a llenguatge planer. També cal tenir en compte la dificultat que alguns públics poden tenir per utilitzar tecnologies com la lectura de codis QR, i preveure alternatives o suports.

1.1.4 Accessibilitat comunicativa als espais d'interpretació vinculats al MUHBA

Com s'ha dit anteriorment, cal recordar que per les característiques dels espais d'interpretació vinculats al MUHBA, aquests no disposen de la infraestructura habitual d'un museu i, per tant, molts d'ells no tenen serveis d'atenció al públic ni elements comunicatius com ara plafons, pantalles, etc.

1.1.4.1 Accessibilitat auditiva

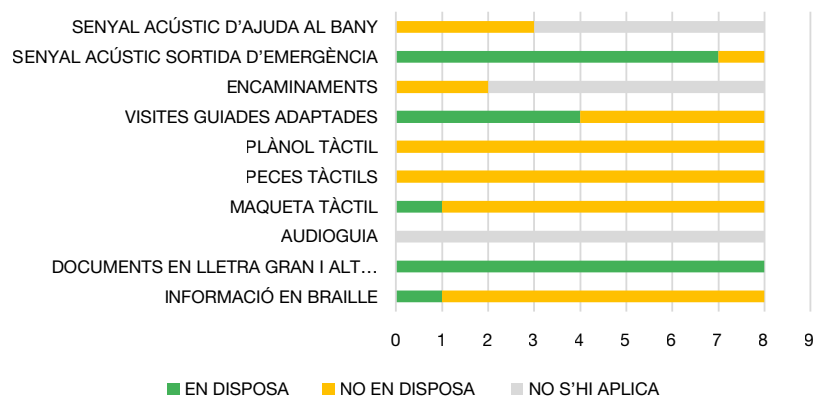

Pel que fa a les condicions d'accessibilitat auditiva dels espais d'interpretació, en el gràfic anterior es destaca la disponibilitat d'intèrpret de llengua de signes, en l'atenció al públic i les visites guiades, en 4 dels 6 espais que disposen d'aquest servei.

També cal destacar que els dos únics espais que tenen pantalles informatives disposen de subtitulació.

Per contra, el bucle magnètic, la senyalització lluminosa que indica les sortides d'emergència i el sistema de sol·licitud d'ajuda en els banys són els elements amb més necessitat de millora.

1.1.4.2 Accessibilitat visual

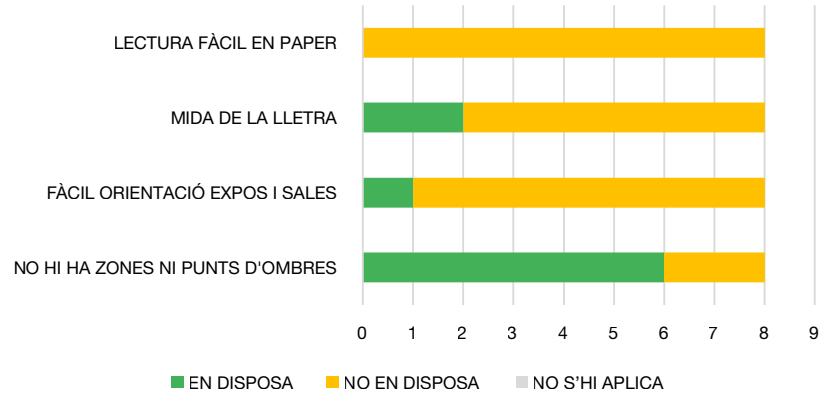

Del gràfic anterior sobre l'accessibilitat visual als espais d'interpretació del MUHBA, cal destacar positivament la presència de documents amb cos de lletra gran i alt contrast de color a tots els espais, així com la disponibilitat de senyal acústic com a sortida d'emergència en 7 dels 8 espais.

Per contra, en podem concloure la manca de plànols, maquetes i peces tàctils, així com de la disponibilitat d'informació en braille.

També en destaca la manca d'encaminaments i de senyals acústics per sol·licitar ajuda des dels lavabos als 3 espais que disposen d'aquest servei.

1.1.4.3 Accessibilitat cognitiva

A2 Annex 2. Metodologia

L'objectiu d'elaborar el Pla sectorial d'accessibilitat dels espais museístics de l'Ajuntament de Barcelona 2024-2030 ha implicat la utilització de diferents eines metodològiques per a l'anàlisi de la situació actual d'accessibilitat i la proposta d'actuacions concretes per millorar-la:

- **Diagnosi tècnica del nivell d'accessibilitat actual** dels espais objecte d'estudi per tal de saber la situació en què es troben.
- **Participació dels actors implicats** .- L'elaboració del Pla s'ha plantejat directament de forma participada amb els professionals dels mateixos espais museístics i d'altres, els representants del sector de persones amb discapacitat.
- **Incorporació d'actuacions estandarditzades**, per tal de resoldre problemàtiques d'accessibilitat en els equipaments museístics. Aquestes propostes les hem anomenat "solucions tipus" i pretenen ser útils per a la identificació i planificació de les accions de millora necessàries, tenint en compte criteris com la urgència, l'impacte esperat, el cost, etc.

A continuació presentem amb més detall els tres àmbits metodològics anteriors i que han constituït la principal base empírica a partir de la qual es desenvolupa el present Pla d'accessibilitat.

Actualització de la diagnosi dels espais museístics

L'any 2020 es desenvolupà la diagnosi de l'accessibilitat dels 31 espais museístics de l'ICUB; aquesta és, de fet, la tercera diagnosi duta a terme d'aquests espais.

En efecte, tal com hem apuntat anteriorment, l'any 2009 es va realitzar una primera valoració del nivell d'accessibilitat dels equipaments museístics. El treball realitzat, elaborat a partir d'enquestes i entrevistes als responsables dels museus, va ser una primera fotografia de l'estat de la qüestió i va servir per descobrir les principals mancances en accessibilitat dels equipaments. Els anys 2016 i 2017 es va dur a terme una segona diagnosi, en aquesta ocasió amb la incorporació de fitxes per a l'observació directa per part de professionals formats específicament en accessibilitat. L'anàlisi, però, no incorporava encara tots els espais museístics. La diagnosi de 2016-2017 va ser completada amb una anàlisi més detallada i en la qual s'incorporaven propostes d'actuació concretes a partir de criteris de prioritització.

La nova diagnosi realitzada per al present Pla d'accessibilitat actualitza les anteriors i completa l'àmbit d'estudi afegint-hi un conjunt de centres que no s'havien tingut en compte

en els primers estudis: **Arxiu Fotogràfic de Barcelona, la Virreina Centre de la Imatge, Arxiu Històric de Barcelona, Fabra i Coats - Centre d'Art Contemporani, i La Capella.**

S'analitzen i incorporen les diverses actuacions que s'han dut a terme els darrers anys amb l'objectiu de millorar l'accessibilitat dels diferents espais. Aquesta anàlisi es va dur a terme a partir de la visita de cada espai i entrevistes amb els seus referents d'accessibilitat.

Les visites per a l'avaluació tècnica s'han realitzat seguint un guió/itinerari:

Anàlisi de l'accessibilitat física (valorant si cada un dels elements és accessible, practicable o no accessible):

- Accessos
- Tipus d'accés
- Tipus de portes i l'amplada lliure de pas
- Espai de gir lliure d'obstacles a ambdós costats de les portes
- Mostrador d'atenció al públic
- Itineraris horitzontals
- Tipus d'itinerari
- Tipus de portes i l'amplada lliure de pas
- Passadissos
- Itineraris verticals
- Tipus d'itinerari
- Existència d'ascensors
- Rampes
- Recorreguts alternatius
- Lavabos adaptats
- Tipus de porta i l'amplada lliure de pas
- Tipus d'obertura de la porta.
- Espai de gir lliure d'obstacles a l'interior de la cambra higiènica.
- Espai de transferència lateral a l'inodor
- Nombre de barres de suport
- Tipus de barres de suport
- Aproximació al rentamans
- Mecanismes d'il·luminació

Anàlisi de l'accessibilitat comunicativa (valorant la presència o no dels diferents elements)

Accessibilitat auditiva

- Bucle magnètic al PAC i espais representatius del centre
- Senyal lluminós a la sortida d'emergència
- Senyal lluminós d'ajuda a la cambra de bany.
- Atenció al visitant i visites guiades en llengua de signes
- Pantalles de vídeo amb informació subtitulada
- Servei de préstec de bucle magnètic

Accessibilitat cognitiva

- Informació dels continguts en suport paper en fàcil lectura
- La mida de la lletra és accessible i s'adapta segons la distància de lectura
- Les exposicions i sales s'estructuren i organitzen per tal de facilitar l'orientació
- No existència de zones o punts d'ombres que generin inseguretats
- Accessibilitat visual
- Senyal acústic a la sortida d'emergència
- Senyal acústic d'ajuda a la cambra de bany.
- Encaminaments a l'interior fins al punt d'atenció
- Visites guiades adaptades
- Plànol tàctil d'orientació, fix o per lliurar
- Peces tàctils, ja siguin originals o reproduccions
- Maqueta tàctil de l'equipament o d'algun espai representatiu
- Audioguia (o guia multimèdia accessible-APP)
- Documentació bàsica amb cos de lletra gran i alt contrast de color
- Informació en braille

Avançant-nos a les modificacions properes en la normativa d'aplicació, la nova anàlisi ja té en compte els criteris que incorpora la proposta del futur Codi d'Accessibilitat de Catalunya.

La participació d'actors implicats

Amb la voluntat de desenvolupar un Pla proper als agents implicats, la metodologia de treball ha volgut incorporar la participació directa dels professionals que treballen en els espais museístics així com d'entitats del sector de les persones amb discapacitat. La participació ha tingut per objectiu completar l'anàlisi feta en la diagnosi i, alhora, aportar idees en les propostes d'actuació.

D'aquest objectiu en van derivar, en primer lloc, la realització de tres jornades de treball el mes de juliol del 2020 i amb els referents d'accessibilitat del espais museístics de l'ICUB. En aquestes sessions virtuals es treballaren els temes següents:

- Elements de protecció en l'entorn museístic.
- Afectacions covid-19.
- Interacció amb peces originals.
- Rèpliques i recursos tàctils.
- Continguts i suport a les visites.
- Lectura fàcil
- Cartelles.
- Formació de personal
- Senyalització interior i recursos electrònics.
- Senyalització interior.
- Entorn digital dels centres.

En la redacció del Pla s'ha volgut tenir present també la veu del col·lectiu de persones amb discapacitat a través d'entitats que els representen. D'aquesta manera, el mes de desembre del 2020 es va organitzar una sessió de treball virtual amb entitats representants de tots els sectors de persones amb discapacitat a fi de conèixer directament la seva opinió i visió sobre la temàtica tractada. Aquesta sessió participativa d'entitats del sector es va estructurar simulant el recorregut d'un museu hipotètic des de l'accés, la mobilitat interior, els elements i l'orientació en els espais, l'accés a la informació i a les peces d'exposició,

---

així com la informació addicional, tot convidant a aportar idees per fer un espai museístic més accessible.

Així mateix, es van fer enquestes a cadascuna de les entitats en què es preguntava sobre l'estat de l'accessibilitat dels espais i es demanaven propostes concretes d'actuació.

D'aquest treball n'ha derivat un Pla participat que incorpora la veu dels principals actors que, sigui des de la gestió i planificació com des de l'ús directe, més bé coneixen l'estat de la qüestió.

Les solucions tipus

Les dades obtingudes a través de les visites i de les sessions participatives són el punt de partida per a les propostes d'actuació que incorpora el Pla així com la seva priorització.

La visió conjunta de les mancances detectades en les visites als centres i espais museístics, i de les identificades en les sessions de treball participatiu amb els referents d'accessibilitat i les entitats del sector, ha possibilitat elaborar un conjunt de "solucions tipus". Es tracta de propostes estandarditzades que recullen tots els elements d'accessibilitat necessaris per a cada tipus d'espai i que poden ser replicades en els diversos museus. Així, per exemple, ha estat possible dissenyar un punt d'atenció al públic accessible que pot incorporar-se als diversos museus per assegurar una atenció homogènia en tots ells.

El disseny i utilització de solucions tipus és, de fet, una proposta metodològica molt útil i central de cara al Pla d'actuació.

A3 Annex 3a. Serveis higiènic

SECCIÓ PRIMERA

Disposicions generals

Article 46. Serveis higiènic, vestidors i emprovadors

46.1 S'estableixen les dotacions mínimes següents:

a) Cambres higièniques d'ús públic:

a1. **Una de cada 10 unitats** o fracció ha de ser accessible familiar, accessible o practicable, segons correspongui d'acord amb l'**annex 3b**.

a2. Si el conjunt conté més de 5 cambres higièniques o cabines d'inodor, ha de tenir una unitat practicable, addicionalment a la dotació del punt a1 anterior.

b) Vestidors i emprovadors d'ús públic:

b1. Una de cada 10 unitats o fracció ha de ser accessible o practicable segons correspongui d'acord amb l'annex 3b.

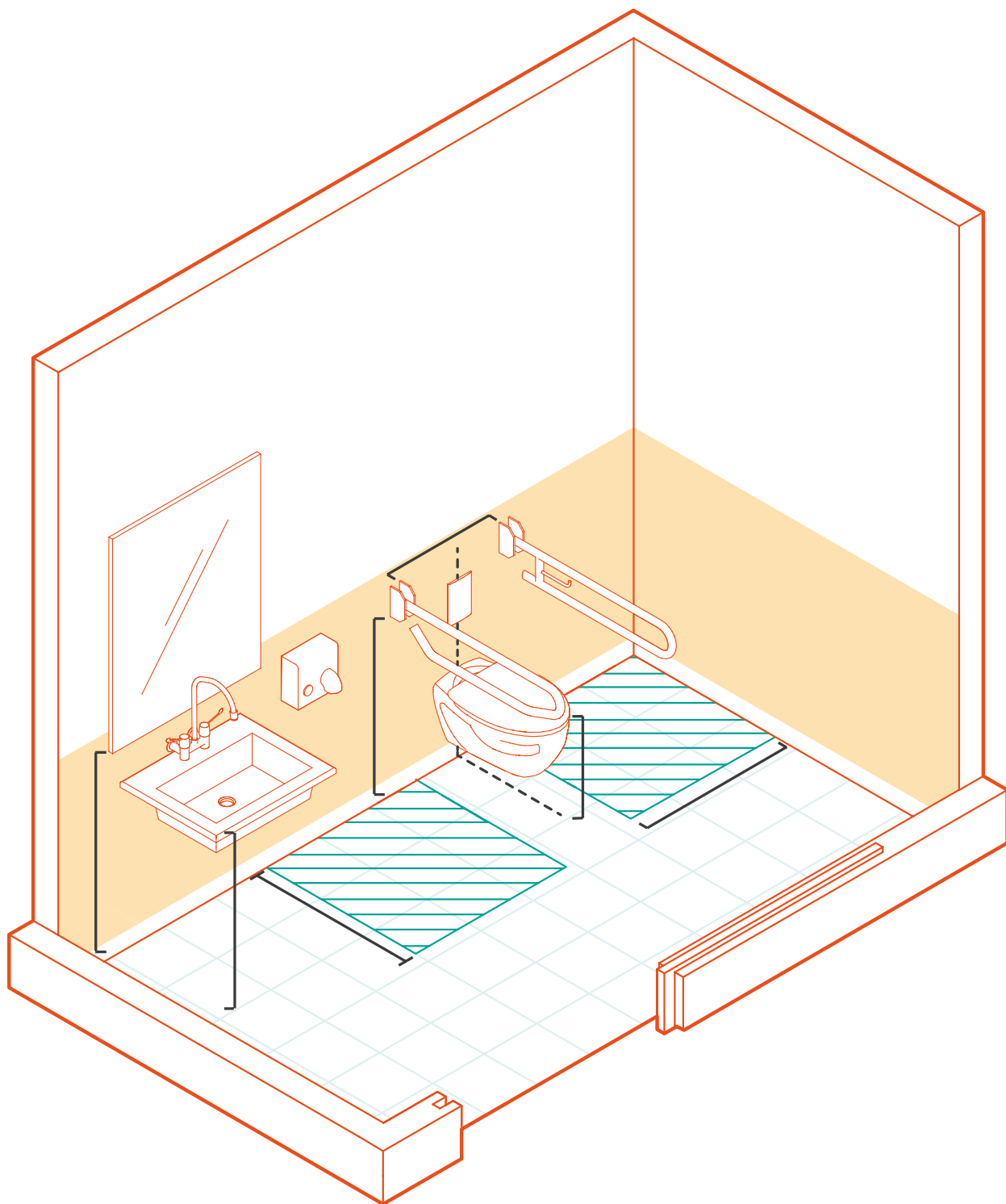
b2. Si el conjunt conté més de 5 cabines, ha de tenir una unitat practicable, addicionalment a la dotació del punt b1 anterior.

46.2 En cas que els serveis higiènic o vestidors continguin més d'una unitat de rentamans, inodors o dutxes, les condicions i la proporció que s'indiquen a l'apartat anterior s'apliquen igualment a cadascun d'aquests elements per separat.

46.3 Els edificis o establiments que tinguin cambres higièniques, vestidors o emprovadors situats en plantes o blocs diferents, o que serveixen a àmbits amb activitats i serveis diferenciats, han de tenir la proporció d'elements familiars, accessibles i practicables que correspongui a cada planta, bloc o àmbit diferenciat.

46.4 No obstant l'apartat anterior, es poden agrupar i considerar conjuntament plantes consecutives quan en total tenen una superfície útil d'ús públic inferior a 500 m² i contenen serveis similars.

46.5 Les cambres higièniques, vestidors i emprovadors, accessibles familiars, accessibles i practicables, han de complir les condicions que especifiquen els apartats 15 i 16 de l'annex 3c.

46.6 Les cambres higièniques, vestidors i emprovadors, accessibles familiars, accessibles i practicables poden ser d'ús exclusiu per a persones amb mobilitat reduïda o d'ús compartit amb altres usuaris. En cas que tinguin ús compartit, s'ha de donar preferència d'ús a les persones amb mobilitat reduïda.[1]

46.7 Les cabines individuals de vestidor que siguin l'alternativa a un vestidor col·lectiu són d'ús exclusiu per a persones amb discapacitat.

46.8 Quan les dotacions que estableix l'apartat 46.1 estan integrades dins de blocs diferenciats per sexe, les proporcions requerides s'han de justificar per separat al bloc femení i al bloc masculí.

46.9 Quan les dotacions que estableix l'apartat 46.1 es resolen per mitjà de cabines individuals d'ús mixt amb accés independent, les proporcions requerides s'han de determinar respecte del total.

46.10 Els centres esportius que contenen més de 10 dutxes en el conjunt de vestidors d'ús públic han de disposar, com a mínim, d'una dutxa i de la resta d'elements accessibles integrats en cadascun dels vestidors col·lectius, homes i dones, i, addicionalment, d'una cabina individual accessible situada fora d'aquests vestidors.

46.11 La resta de cambres higièniques, vestidors i emprovadors d'ús públic que no tinguin la condició de familiars, accessibles o practicables, han de complir les condicions d'accessibilitat que indiquen els apartats 15.1 i 16.1 de l'annex 3c.

15. Serveis higiènics

15.1. Condicions generals

Condicions d'accessibilitat aplicables a tots els serveis higiènics d'ús públic i a les cambres higièniques dels allotjaments dels establiments d'ús residencial públic i d'ús sanitari i assistencial, sens perjudici dels paràmetres més exigents que s'apliquin quan es tracti d'una cambra higiènica familiar, accessible o practicable:

- a) El **paviment** ha de ser **no lliscant**, amb un nivell mínim de resistència al lliscament de classe 2, determinat d'acord amb els procediments que descriu l'apartat 3.1 de l'annex 3c.
- b) Les **portes** han de tenir una **amplada lliure** de pas de **0,68 m**, com a mínim, mesurada amb la porta en la posició de més obertura.
- c) Les cabines d'inodor han de disposar d'un **espai lliure** on es pugui inscriure un cercle de 0,50 m^[2] de diàmetre sense ser escombrat per l'obertura de la porta.
- d) Als serveis higiènics d'ús públic s'han d'utilitzar **pictogrames normalitzats** identificadors de sexe, en alt relleu i amb contrast cromàtic, i situar-los a una alçària entre 1,00 m i 1,60 m, a la mateixa porta o al parament adjacent al costat dret del marc en sentit d'entrada.

15.2. Condicions comunes a les cambres higièniques familiars, accessibles i practicables

Adicionalment a les condicions del punt 15.1, han de complir les següents:

- a) A fi de determinar el nombre de cambres higièniques familiars, accessibles o practicables que ha de tenir un establiment o zona diferenciada, es considera que poden formar part d'un mateix bloc totes les que tenen una separació de 50 m o inferior

1. PROPOSTA IMPD. Cal implementar mesures concretes que garanteixin la prioritat d'ús per a persones amb mobilitat reduïda

2. PRESUMPTA ERRADA DE REDACCIÓ. La mesura adient en aquest cas és 1,50 m, distància que permet la maniobrabilitat a persones usuàries de cadira de rodes.

entre les unitats més distanciades, sempre que tinguin les mateixes condicions d'ús.

b) Dotació i espai interior:

b1. Les cambres higièniques familiars, accessibles i practicables d'ús públic consten **d'inodor** i **rentamans** i poden incloure urinari i canviador de bolquers.

b2. Les cambres higièniques familiars, accessibles i practicables d'ús públic **no poden contenir dutxa**, banyera ni altres elements que en puguin alterar les condicions d'ús i reduir-ne la disponibilitat.

b3. Les cambres higièniques dels allotjaments dels establiments d'ús residencial públic i d'ús sanitari i assistencial consten, com a mínim, d'inodor, rentamans i dutxa o banyera, segons les condicions que indica l'apartat 19 d'aquest annex.

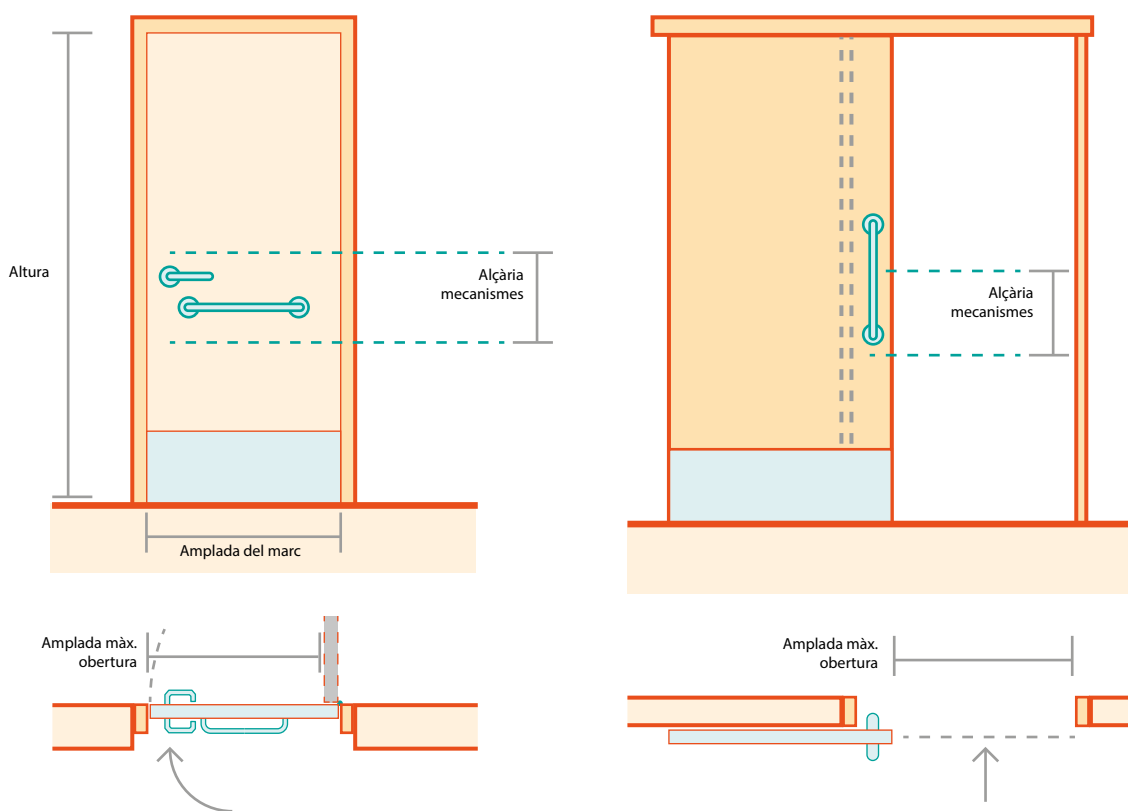
b4. Els **recorreguts interiors** des de l'accés fins a tot espai de transferència o d'aproximació frontal als aparells sanitaris han de complir les condicions d'un itinerari accessible i **no poden tenir estretalls puntuals** superiors a 1,00 m.

c) Portes:

c1. Han de tenir una amplada lliure de pas de 0,78 m o superior i complir les condicions que s'indiquen a l'apartat 10 d'aquest annex.

c2. La porta de la cabina ha d'obrir cap a l'exterior o bé ha de ser corredissa.

c3. Les portes abatibles cap a l'exterior han de disposar, a la cara interior, d'una nansa horitzontal a una alçària d'entre 0,80 m i 1,00 m, amb una longitud mínima de 0,25 m, que en faciliti el tancament des de l'interior de la cabina.

[Extracte de l'apartat 10. Portes]

Les portes dels itineraris i espais, accessibles o practicables, han de complir les condicions següents:

- a) Han de tenir una altura de pas de 2,00 m o superior.
- b) El marc ha de tenir una amplada lliure de 0,80 m o superior.
- c) Han de tenir una amplada lliure de pas de 0,78 m, com a mínim, mesurada amb la porta en la posició de més obertura, tant abatible com corredissa.
- d) La força d'obertura de les portes d'accés i de sortida ha de ser de 25 N com a màxim, mesurada segons la norma UNE-EN 12046-2, excepte quan es tracti de portes resistents al foc, en què ha de ser de 65 N com a màxim.
- e) Els mecanismes d'obertura i de tancament s'han de situar a una alçària d'entre 0,80 m i 1,20 m. Han de ser d'accionament fàcil, de pressió o palanca, que no requereixin el gir del canell i siguin manipulables amb una sola mà, o automàtics. No poden reduir l'amplada mínima lliure de pas que indica el punt c).
- f) Les manetes han de ser de palanca o tipus tirador, separades del marc de la porta 5 cm com a mínim.
- g) En el cas de portes de dues fulles o més, almenys una de les fulles s'ha de poder considerar porta accessible.
- h) Les portes corredisses no poden tenir guies que sobresurtin del terra.
- i) S'admeten elements puntuals que sobresurtin del terra, com ara els tancadors de portes, quan són imprescindibles per al seu funcionament correcte i compleixen la norma UNE corresponent, amb les limitacions següents:
  - i1. No poden sobresortir més de 15 mm.
  - i2. El sortint que excedeixi els 6 mm en les seves cares enfrontades al sentit de circulació de les persones no ha de formar un angle amb el paviment que excedeixi els 45°.
- j) Les **portes de vidre** de gran dimensió s'han de **senyalitzar** segons l'apartat 11 d'aquest annex.
- k) Les portes giratòries, les que contenen controls d'accés tipus barrera o de torn i les que incorporen arcs de seguretat o altres controls de seguretat que poden interferir amb els marcapassos o els implants coclears, no formen part dels itineraris accessibles ni practicables. Complementàriament a aquestes portes hi ha d'haver un pas alternatiu accessible i senyalitzat amb el SIA.
- l) El pas alternatiu a què fa referència el punt anterior és el que forma part de l'itinerari accessible i s'ha de senyalitzar amb una franja guia d'encaminament als edificis que incorporin paviment tàctil com a sistema d'orientació.
- m) Les **portes automàtiques** que s'accionen per aproximació, quan es prem un botó o mitjançant un altre sistema similar, han de disposar d'un **sensor** que cobreixi tota la **superfície** de pas amb uniformitat, horitzontalment o verticalment, i que impedeixi el tancament de la porta mentre algú travessa el llindar.
- n) Les **portes de vaivé** han de complir les condicions següents:
  - n1. S'han de poder obrir a 90° com a mínim.
  - n2. Han d'arribar fins a una distància del terra no inferior a 0,10 m perquè les persones que es desplacen amb un bastó de mobilitat les puguin detectar.
  - n3. Han de tenir parts transparents o translúcides de dimensions mínimes 0,40 x 0,40 m o equivalents i situades a una alçària entre 0,80 m i 1,40 m.

o) A les zones d'ús públic dels establiments d'ús pública concurrència, docent i sanitari i assistencial, els colors de les portes i els tiradors han de tenir, entre si i amb el parament en què se situen, un contrast elevat que en permeti una identificació fàcil i clara.

p) En instal·lacions esportives on es preveu la utilització de cadires de rodes per a la pràctica d'esport adaptat:

p1. Les portes han de tenir una amplada mínima d'1,00 m.

p2. S'admeten portes de dues fulles sempre que una d'aquestes tingui una amplada mínima de 0,80 m i el pestell per desbloquejar l'altra porta, si n'hi ha, estigui a una alçària d'entre 0,40 m i 1,20 m.

e) Inodors:

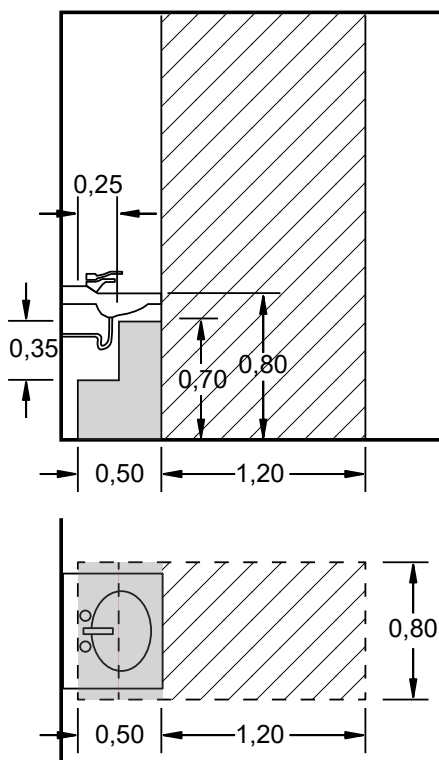
e1. L'alçària del seient ha d'estar entre 0,45 m i 0,50 m.

e2. Han de disposar d'una barra de suport horitzontal a cada costat, amb una separació d'entre 0,65 m i 0,70 m.

e3. Les barres de suport horitzontal abatibles han de disposar d'un mecanisme propi que n'eviti la caiguda accidental quan estan aixecades, fins i tot en cas de desgast per l'ús continuat.

e4. Els mecanismes de descàrrega s'han d'accionar mitjançant pressió o palanca, amb pulsadors de gran superfície i fàcilment accionables amb una sola mà. No s'admet cèl·lula fotoelèctrica si són accessibles.

d) Rentamans:

d1. Han de ser sense peu.

d2. Han de tenir un espai lliure d'aproximació frontal com a mínim de 0,80 m d'amplada i 1,20 m de longitud.

d3. Han de tenir un espai lliure inferior com a mínim de 0,70 m d'alçària, 0,50 m de profunditat i 0,80 m d'amplada.

d4. L'espai lliure inferior pot ser envaït parcialment pels elements de connexió necessaris a una alçària d'entre 0,35 m i 0,70 m i a una distància d'entre 0,25 m i 0,50 m del frontal (vegeu la figura adjacent). En aquest cas, els elements de connexió sota el rentamans han d'estar correctament aïllats o fer ús de materials que no transmetin la calor ni puguin provocar cremades.

d5. L'alçària de la superfície d'ús ha d'estar entre 0,80 m i 0,85 m.

d6. La distància d'abast horitzontal, des del cantell frontal del rentamans fins al mecanisme d'accionament de l'aixeta, ha de ser inferior a 0,50 m.

d7. Les aixetes han de ser de pressió, palanca o cèl·lula fotoelèctrica. No s'admeten els sistemes que per ser accionats requereixen una força d'accionament superior a 5 N, ni els que necessiten el gir del canell.

Figura 3c.5. Rentamans

f) Dutxes

f1. El terra ha d'estar enrasat amb el paviment adjacent. El pendent màxim d'evacuació d'aigües ha de ser del 2%.

f2. L'espai de la dutxa ha de tenir una dimensió mínima de 0,80 m x 1,20 m (amplada x longitud).

f3. Han de disposar d'un seient-dutxa fixat al centre del costat curt, de 0,40 x 0,40 m de

dimensions mínimes, abatible verticalment i amb respallier.

f4. L'alçària del seient-dutxa ha d'estar entre 0,45 m i 0,50 m.

f5. Al costat del seient hi ha d'haver un espai lliure de transferència lateral de 0,80 m d'amplada i 1,20 m de longitud, com a mínim.

f6. L'aixeteria i la dutxa-telèfon s'han de situar a la part central de la paret llarga i a una distància horitzontal no superior a 0,60 m del centre del seient-dutxa.

f7. Els mecanismes han de ser de pressió o palanca, fàcils de manipular amb les mans mullades.

f8. Han de disposar de dues barres de suport horitzontal a la cantonada on s'ubica el seient-dutxa, una a cadascuna de les dues parets perpendiculars.

f9. Han de disposar d'una barra de suport vertical a la paret del costat del seient, situada per davant d'aquest i a una distància d'entre 0,60 m i 0,70 m de la cantonada.

g) Banyeres:

g1. Han de disposar d'un seient amb respallier o d'una superfície horitzontal que assumeixi aquesta funció i que es pot proporcionar mitjançant una prolongació entre 0,40 m i 0,50 m al costat curt quan hi ha una paret al darrere que permet que s'hi recolzin persones amb poc equilibri.

g2. Han de tenir un espai lliure de transferència lateral de 0,80 m d'amplada i 1,20 m de longitud, com a mínim, paral·lel a la banyera i al costat del seient o de la superfície destinada a aquesta funció.

g3. Cal que l'alçària del seient o de la superfície destinada a aquesta funció estigui entre 0,45 m i 0,50 m.

g4. S'ha de situar l'aixeteria a la part central de la paret llarga, amb dutxa-telèfon i mecanismes fàcils de manipular amb mans mullades, de pressió o de palanca.

g5. Han de tenir una barra de suport horitzontal a la paret del costat llarg.

h) Barres de recolzament i suport a la transferència:

h1. S'han de separar del parament com a mínim 45 mm.

h2. Han de tenir una secció circular de diàmetre d'entre 30 mm i 40 mm.

h3. Han de suportar sense cedir una força d'1 kN en qualsevol direcció.

h4. S'han de situar les barres de suport horitzontals a una alçària d'entre 0,70 m i 0,75 m i han de tenir una longitud superior a 0,70 m.

i) Mecanismes i accessoris:

i1. Els mecanismes i accessoris s'han de situar a una alçària d'entre 0,70 m i 1,20 m i a una separació mínima de 0,40 m respecte a la intersecció a les cantonades que formen angle convex.

i2. No s'admet il·luminació amb temporitzador.

i3. Els mecanismes i accessoris al servei d'un aparell sanitari determinat han d'estar a l'abast de la persona asseguda. Es considera una distància horitzontal màxima de 0,60 m des del centre del seient o de la superfície que assumeix aquesta funció.

i4. El mirall ha de ser de grans dimensions, amb la vora inferior situada a una alçària de 0,90 m o inferior i la vora superior a una alçària d'1,80 m o superior, que permeti poder-s'hi veure dret o assegut. Es recomanen miralls orientables en serveis higièncs d'ús habitual de persones en cadira de rodes o persones de talla baixa.

i5. Les prestatgeries que continguin elements a disposició dels usuaris s'han de situar a alçàries d'entre 0,80 m i 1,20 m.

i6. A les cambres higièniques d'ús públic:

- a. Els dispensadors de sabó han de ser de manipulació fàcil i s'han de poder accionar amb una sola mà sense esforç elevat.
- b. Han de tenir com a mínim un penjador a una alçària d'entre 0,80 m i 1,40 m per a bastons, roba o altres elements de l'usuari.
- c. Els pestells o tanques de privacitat s'han de situar entre 0,80 m i 1,20 m d'alçària i han de tenir mecanismes de passador o de palanca. No s'admeten mecanismes rodons que requereixin el gir de canell per accionar-los.
- d. Els interruptors i altres mecanismes d'accionament han de tenir contrast cromàtic amb l'entorn immediat.

j) Les cambres higièniques d'ús públic han d'estar senyalitzades mitjançant el símbol internacional de l'accessibilitat (SIA) situat a la porta o al seu costat.

k) Crida d'assistència:[³]

k1. Les cambres higièniques d'ús públic i dels allotjaments dels establiments d'ús residencial públic i d'ús sanitari i assistencial han de disposar d'un dispositiu mitjançant el qual es transmeti una crida d'assistència perceptible des d'un punt de control i que permeti que l'usuari verifiqui que la seva crida s'ha rebut, o percebut des d'un pas freqüent de persones.

k2. Aquest dispositiu l'ha de poder activar fàcilment una persona caiguda a terra en qualsevol recinte que contingui un inodor, una dutxa, una banyera o qualsevol altre element al qual s'efectuï una transferència des d'una cadira de rodes.

15.3. Cambra higiènica accessible familiar

Una cambra higiènica es considera accessible familiar si compleix les condicions dels apartats 15.1 i 15.2 i també les següents:

- a) Disposa d'un espai lliure d'obstacles a tota alçària on es pot inscriure un cercle d'1,80 m de diàmetre.
- b) Disposa, als dos costats de l'inodor, d'un espai de transferència lateral de 0,80 m d'amplada i 1,20 m de longitud, lliure d'obstacles.
- c) Disposa de dues barres de suport horitzontal, una a cada costat de l'inodor, que són abatibles verticalment.
- d) Disposa d'una amplada útil de pas als espais de circulació d'1,50 m o superior.
- e) Incorpora, addicionalment a l'inodor, un urinari amb la vora inferior de l'aparell a una alçària de 0,40 m, adequat per a nens i persones d'estatura baixa, amb 2 barres de subjecció verticals situades una a cada costat que es prolonguen fins a terra.
- f) Disposa d'un canviador de bolquers per a nadons, sense que interfereixi en cap de les maniobres d'aproximació i transferència al vàter i al lavabo, situat entre 0,80 m i 0,90 m d'alçària des de terra.
- g) Disposa, a les cambres higièniques d'ús públic, d'un sistema que s'activa amb el pestell o tanca de privacitat i que informa si el servei està ocupat o lliure, fent servir el color vermell per al primer estat i el color verd o blanc per al segon.
- h) Disposa, a les cambres higièniques d'ús públic que siguin d'ús específic per a homes o dones, de senyalització en braille i en caràcters visuals, segons la norma UNE 170002, amb els literals "Homes" o "Dones", segons correspongui.
- i) Com a alternativa a la senyalització del punt anterior, també es poden utilitzar les lletres H (homes) o D (dones) en alt relleu sobre la maneta.

3. PROPOSTA IMPD. Cal realitzar un manteniment constant dels elements d'assistència, incorporant-los en els controls generals de l'edifici.

15.4. Cambra higiènica accessible

Una cambra higiènica es considera accessible si compleix les condicions dels apartats 15.1 i 15.2 i també les següents:

- a) Disposa d'un espai lliure d'obstacles a tota alçària on es pot inscriure un cercle d'1,50 m de diàmetre.
- b) Disposa, als dos costats de l'inodor, d'un espai de transferència lateral de 0,80 m d'amplada i 1,20 m de longitud, lliure d'obstacles, excepte quan la cambra higiènica té ús privat en què s'admet aquest espai de transferència a un sol costat.
- c) Disposa de dues barres de suport horitzontal, una a cada costat de l'inodor, que són abatibles verticalment.
- d) Disposa d'una amplada útil de pas als espais de circulació d'1,20 m com a mínim.
- e) Es pot inscriure un cercle d'1,50 m de diàmetre als espais de gir.
- f) Disposa, a les cambres higièniques d'ús públic que tenen més de cinc urinaris, com a mínim d'un urinari amb la vora inferior de l'aparell a una alçària no superior a 40 cm.
- g) Disposa, a les cambres higièniques d'ús públic, d'un sistema que s'activa amb el pestell o la tanca de privacitat i que informa si el servei està ocupat o lliure, fent servir el color vermell per al primer estat i el color verd o blanc per al segon.
- h) Disposa, a les cambres higièniques d'ús públic que siguin d'ús específic per a homes o dones, de senyalització en braille i en caràcters visuals, segons la norma UNE 170002, amb els literals "Homes" o "Dones", segons correspongui.
- i) Com a alternativa a la senyalització del punt anterior, també es poden utilitzar les lletres H (homes) o D (dones) en alt relleu sobre la maneta.

15.5. Cambra higiènica practicable

Una cambra higiènica es considera practicable si compleix les condicions dels apartats 15.1 i 15.2 i també les següents:

- a) Disposa d'un espai lliure d'obstacles a tota alçària on es pot inscriure un cercle d'1,50 m de diàmetre.
- b) Disposa, a un costat de l'inodor, d'un espai de transferència lateral de 0,80 m d'amplada i 1,20 m de longitud, lliure d'obstacles.
- c) Disposa d'una barra de suport horitzontal al costat de l'inodor en què l'espai de transferència lateral és abatible.
- d) Disposa d'una amplada útil de pas als espais de circulació d'1,00 m com a mínim.
- e) Es pot inscriure un cercle d'1,20 m de diàmetre als espais de gir.

15.6. Taula resum

	Cambra higiènica		
	accessible familiar	accessible	practicable
Paviment	No lliscant. Nivell de resistència al lliscament > classe 2		
Portes	Han de complir les condicions de l'apartat 15.2.c)		
Rentamans	Han de complir les condicions de l'apartat 15.2.d)		
Inodors	Han de complir les condicions de l'apartat 15.2.e)		
Dutxes	Han de complir les condicions de l'apartat 15.2.f)		
Banyeres	Han de complir les condicions de l'apartat 15.2.g)		
Barres de suport	Han de complir les condicions de l'apartat 15.2.h)		
Mecanismes i accessoris	Han de complir les condicions de l'apartat 15.2.i)		
Espai lliure interior de maniobra	Ø 1,80 m en tota l'alçària	Ø 1,50 m en tota l'alçària	Ø 1,50 m en tota l'alçària
Espai de transferència a l'inodor	0,80 x 1,20 m (amplada * longitud)		
	Als dos costats	Als dos costats	A un costat
Amplada de pas en espais de circulació	> 1,50 m	> 1,20 m	> 1,00 m
Espais lliures de gir	Ø 1,50 m	Ø 1,50 m	Ø 1,20 m
Urinaris (*)	Un urinari amb la vora inferior a una alçària de 0,40 m, i barres verticals a cada costat	A partir de 5 unitats, un urinari amb la vora inferior a una alçària de 0,40 m	
Canviador de bolquers (*)	Alçària entre 0,80 m i 0,90 m. Sense interferir amb els espais de maniobra i transferència		
Senyalització (*)	Han de complir les condicions dels apartats 15.1.d) i 15.2.j)		
	Informació d'ocupat o lliure		
	Senyalització tàctil: homes/dones (si escau)		
(*) Aplicable a les cambres higièniques d'ús públic			

A3 Annex 3b. Taulells d'atenció al públic

DECRET 209/2023, de 28 de novembre, pel qual s'aprova el Codi d'accessibilitat de Catalunya.

Annex 5a

SECCIÓ A. Productes d'ús públic

Normes d'accessibilitat als productes

Taulells d'atenció al públic

El següent document ha estat redactat per l'equip tècnic de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMPD). Conté els articles que fan esment a paràmetres dels taulells d'atenció en el nou codi d'accessibilitat de Catalunya, DECRET 209/2023, de 28 de novembre. De forma complementària s'han inclòs il·lustracions que faciliten la comprensió dels articles, aportant exemples que compleixen amb les directrius normatives.

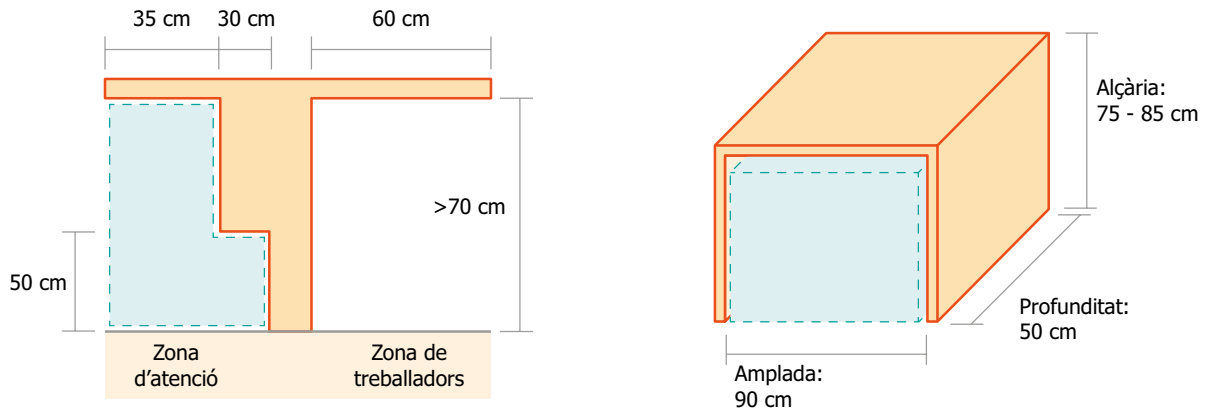
10.1 Característiques físiques

- a) Hi ha d'haver un **espai lliure** d'obstacles davant del taulell d'atenció al públic, en què es pugui inscriure un cercle **d'1,50 m de diàmetre**, per facilitar la maniobrabilitat de persones en cadira de rodes.
- b) El taulell ha de tenir un tram amb les dimensions següents:
  - b1. El tauler d'ús s'ha de situar a una **alçària** entre **0,75 m i 0,85 m**.
  - b2. Ha de tenir un **espai lliure a sota** del tauler d'ús que hi permeti l'apropament frontal amb cadira de rodes amb una **alçària** mínima de **0,70 m**, una **amplada** mínima de **0,90 m** i una **profunditat** mínima de **0,50 m**.

Es permeten altres profunditats lliures d'obstacles, sempre que es garanteixin 0,50 m lliures fins a una alçària de 0,30 m i 0,35 m lliures fins a una alçària de 0,70 m.

- c) Els **laterals** del taulell han d'estar **referenciats fins a terra**, en cas que limitin amb una zona de pas, per garantir que les persones usuàries de bastó de mobilitat detectin el moble.

- d) No ha de contenir arestes ni cantonades vives.
- e) Als **taulells** en què s'hagi **d'escriure**, hi ha d'haver també un espai d'interacció per a persones a peu dret, amb una superfície d'escriptura situada, com a mínim, a **0,90 m d'alçària**.
- f) Quan només es disposa d'un taulell amb longitud inferior a 2,00 m, s'admet substituir el tram de taulell a alçària entre 0,75 m i 0,85 m per una taula propera en què es puguin atendre usuaris en cadira de rodes.

En cap cas s'han de col·locar objectes que puguin dificultar la interacció entre el personal d'atenció i els usuaris.

10.2 Elements de comunicació

- a) Els **taulells protegits amb vidres** de separació o de seguretat han d'estar equipats amb un **bucle magnètic** que permeti una audició millor a les persones sordes amb audiòfon o implants coclears.
- b) També han de disposar de bucle magnètic els taulells que indiquen els articles 44 i 70.

[Extracte dels articles 44 i 70:]

Els edificis i establiments d'ús públic han de disposar d'una instal·lació de bucle d'inducció magnètica o altres tecnologies que ofereixin la mateixa funcionalitat, convenientment senyalitzat amb el logotip corresponent, com a mínim a les zones, llocs o serveis que indica la taula següent:

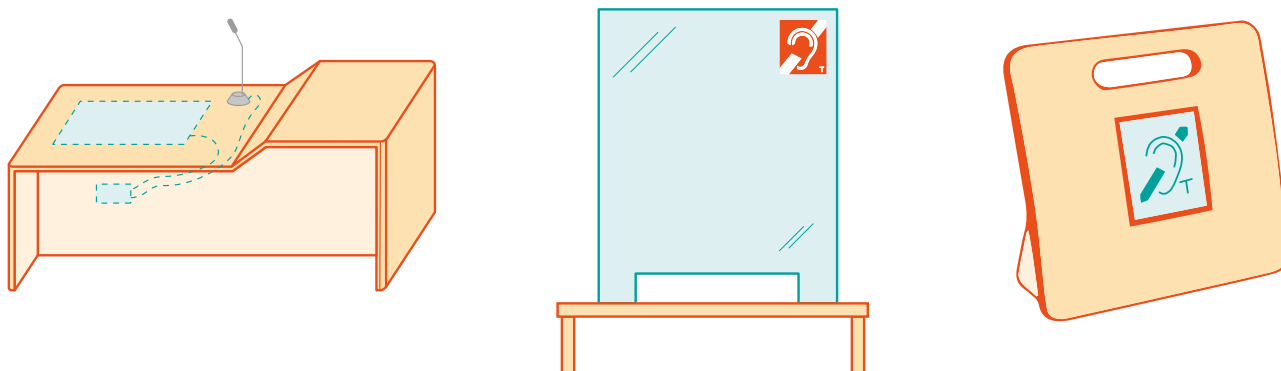
Edificis de nova construcció	Edificis existents
<p>Ús pública concurrència Establiments de més de 250 m2 de superfície útil.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A la recepció principal • Al 20% dels taulells d'atenció al públic i/o venda d'entrades. Com a mínim un de cada tipus 	<p>Ús pública concurrència Establiments de més de 250 m2 de superfície útil.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A la recepció principal • Al 10% dels taulells d'atenció al públic i/o venda d'entrades. Com a mínim un de cada tipus

- c) Els taulells equipats amb bucle magnètic s'han de **senyalitzar**.
- d) La il·luminació dels interlocutors ha de ser difusa perquè no produeixin ombres a la cara i permetin la lectura labial. S'han **d'evitar reflexos** o enlluernaments.

- e) La **il·luminació mínima** de les zones d'atenció al públic ha de ser de **200 lux**, i la il·luminació de la superfície del taulell ha de ser entre 350 lux i 450 lux.

En els casos de taulells protegits amb vidres, l'obertura d'aquest ha de ser tan ample com sigui possible per facilitar la interacció amb els usuaris.

En els casos que el bucle magnètic no es pugui instal·lar per motius tècnics, es podrà col·locar com a alternativa un **bucle magnètic portàtil**, degudament senyalitzat i garantint-ne el funcionament.

- f) Si tenen **sistemes** per a **cues** d'espera numerades:
- f1. Els **sistemes d'avís** de l'ordre d'atenció han de ser **visuals** i **acústics** simultàniament. La informació del número i el lloc d'atenció s'ha d'oferir pels dos canals.
  - f2. S'ha d'advertir del **canvi de número** a la pantalla mitjançant **intermitències** acompanyades d'un senyal acústic.
  - f3. Els **expenedors de números** han d'estar situats a una alçària d'entre **0,70 m** i **1,20 m**.
- g) Els punts d'informació no atesos per personal presencial han d'incorporar sistemes d'informació complementària adequats, amb panells gràfics, sistemes audiovisuals, plànols tàctils, aplicacions per dispositius o noves tecnologies, i continguts adaptats a lectura fàcil segons les pautes que recull la norma UNE 153101, que permetin donar el servei a persones amb qualsevol discapacitat sensorial.

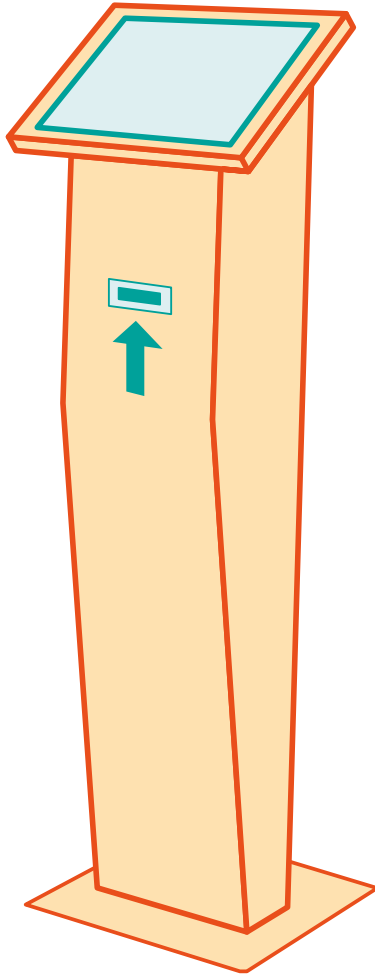
10.3 Condicions específiques

- a) Taulell principal de recepció:
- a1. Ha d'estar situat a un lloc **d'accés ràpid** i **clarament identificable** des de l'entrada principal de l'edifici o recinte, o des de l'entrada accessible en cas que sigui diferent. El vestíbul de recepció s'ha d'organitzar de manera que faciliti l'orientació als usuaris.
  - a2. Per localitzar el taulell, quan correspongui de conformitat amb l'article 45, s'ha de preveure una **franja guia d'encaminament** que comuniqui amb l'entrada i serveixi de referència de direcció, especialment a les persones amb discapacitats visuals o intel·lectuals. Aquest element indicador ha de complir els criteris que indica l'apartat 3.2 de l'annex 3c.

TORN	TAULA
A02	01
B01	02
A01	01

TORN
A02

[Extracte de l'article 45:]

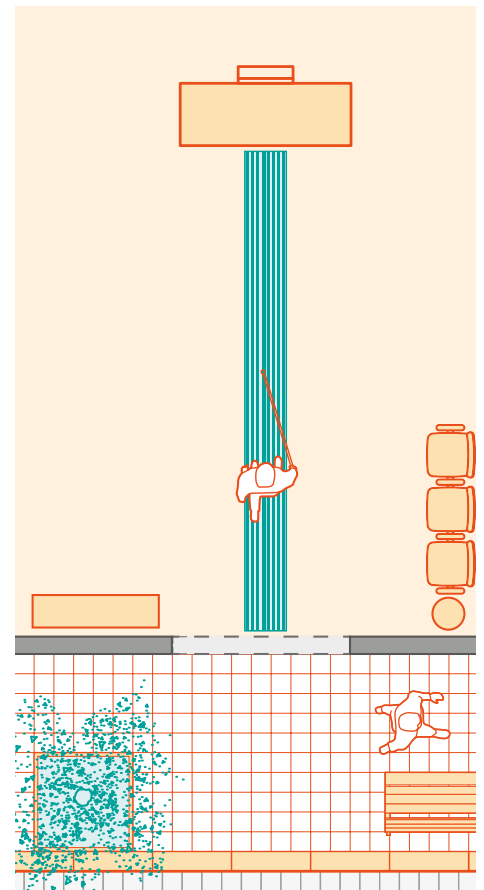
S'han de preveure sistemes d'encaminament i d'orientació als edificis següents:

- a) Els edificis d'ús pública concurrència o d'ús sanitari i assistencial que siguin titularitat de l'Administració pública o formin part de la xarxa pública i tinguin una superfície útil d'ús públic superior a 250 m² [...]
- b) Els centres de l'Administració que tinguin una superfície útil d'ús públic superior a 250 m².
- c) La resta d'edificis o establiments que tinguin una superfície útil d'ús públic superior a 250 m², quan la distància i complexitat dels recorreguts ho justifiquin.

b) Barres de bars, cafeteries i similars:

b1. Han de tenir almenys dues altures: una per a persones a peu dret entre 0,90 m i 1,10 m i l'altre per a persones assegudes entre 0,75 m i 0,85 m, amb una longitud mínima d'1,50 m.

Els serveis han d'establir mesures i protocols d'atenció preferent a les persones amb discapacitat.

Agraïments

Associació Aprenem Autisme

Associació Catalana per a la Integració de les Persones Cegues- ACIC

Associació Discapacitat Visual B1B2B3

Associació Catalana per a la Promoció de les Persones amb Sordesa - ACAPPS

Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona

Arxiu fotogràfic de Barcelona

Castell de Montjuïc

Centre d'Art Contemporani de Barcelona - Fabra i Coats

Discapacitat Intel·lectual Catalunya - DINCAT

Direcció de Patrimoni Cultural de l'Institut de Cultura de Barcelona

El Born Centre de Cultura i Memòria

Federación de Asociaciones de Implantados Cocleares de España- Federación AICE

Federació ECOM

Federació de Persones Sordes de Catalunya - FESOCA

Federació Salut Mental Catalunya

Institut Municipal de Persones amb Discapacitat de Barcelona

La Capella

La Virreina Centre de la Imatge

Monestir de Santa Maria de Pedralbes

Museu de Ciències Naturals de Barcelona

Museu d'Història de Barcelona - MUHBA

Museu de la Música

Museu del Disseny

Museu Etnològic i de Cultures del Món - MUEC

Museu Frederic Marès

Museu Picasso de Barcelona

Organització Nacional de Cecs Espanyols - ONCE

**Pla sectorial d'accessibilitat
dels espais museístics
de l'Ajuntament de Barcelona
2024-2030**

**Pla
Abril del 2024**

**Institut Municipal de
Persones amb Discapacitat
Institut de Cultura de
Barcelona**